

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2022

Bc. Sabina Šeděnková Hromková

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra psychologie a patopsychologie

Diplomová práce

Body art (zdobení lidského těla) v učitelské populaci

Vypracovala: Bc. Sabina Šeděnková Hromková

Vedoucí práce: Mgr. Michaela Pugnerová, Ph.D.

Olomouc 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „*Body art (zdobení lidského těla) v učitelské populaci*“ zpracovala samostatně a pod vedením Mgr. Michaely Pugnerové, Ph.D. V práci jsem použila pouze prameny a literaturu uvedené v seznamu.

Ve Studénce dne 20.4.2022

.....

podpis

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vážené Mgr. Michaele Pugnerové, Ph.D. za její cenné rady, čas a trpělivost, které mi při zpracování této práce věnovala. Velice si této pomoci cením. Rovněž mé poděkování patří respondentům dotazníkového šetření, díky kterým mohla vzniknout praktická část práce. V neposlední řadě děkuji své rodině za podporu a pomoc při mém studiu.

Obsah

ÚVOD.....	6
TEORETICKÁ ČÁST	7
1 BODY ART (ZDOBENÍ LIDSKÉHO TĚLA)	7
1.1. CO NÁS K TOMU VEDE?.....	11
2 TETOVÁNÍ	15
2.1 HISTORIE TETOVÁNÍ.....	17
2.2 STYLY TETOVÁNÍ.....	21
2.3 PERMANENTNÍ MAKE-UP.....	22
3 PIERCING	24
3.1 HISTORIE PIERCINGU.....	26
3.2 DRUHY PIERCINGU	31
3.2.1 <i>Microdermal</i>	31
4 DALŠÍ TĚLESNÉ MODIFIKACE.....	33
4.1 SKARIFIKACE	33
4.2 IMPLANTÁTY.....	35
4.3 ROZTAHOVÁNÍ UŠÍ.....	36
4.4 SPLIT JAZYKA	38
4.5 EAR POINTING	39
5 TETOVÁNÍ A PIERCING NA PRACOVÍŠTI	40
6 OSOBNOST UČITELE.....	42
6.1 OSOBNOSTNÍ PŘEDPOKLADY UČITELE	42
6.2 SOCIÁLNÍ POSTAVENÍ UČITELE	44
PRAKTICKÁ ČÁST	46
7 VÝZKUMNÁ ČÁST	46
7.1 CÍLE VÝZKUMU	47
7.2 VÝZKUMNÉ OTÁZKY.....	48
7.3 VÝZKUMNÉ PŘEDPOKLADY	49
7.4 POPIS SLEDOVANÉHO VZORKU.....	50
7.5 POPIS SBĚRU DAT	51
7.6 VÝZKUMNÉ METODY	52
7.7 VÝSLEDKY ŠETŘENÍ.....	53
7.7.1 <i>Potvrzení výzkumných předpokladů</i>	53
7.7.2 <i>Další zajímavá zjištění</i>	60
8 DISKUZE	63
ZÁVĚR.....	67
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	68
PŘÍLOHY	71
ANOTACE.....	75

Úvod

„Ukažte mi člověka s tetováním a já vám ukážu člověka se zajímavou minulostí.“

- Jack London, americký spisovatel (1876–1916)

Tetování a piercing. Slova, která u některých lidí vzbuzují kontroverzi i ve 21. století. Mají své nadšené příznivce, ale také zaryté odpůrce. Avšak časy se mění a tetování již není doménou vězňů a námořníků, jak tomu kdysi bývalo. V současné době mají tetování dokonce i někteří senioři a neshledávají na tom nic zvláštního. Zdobení těla je na velkém vzestupu, lidé se nechávají tetovat jako nikdy jindy, sociální sítě hýří obrázky potetovaných krasavic a svalovců. Vzpomeňme, kdy se o post hlavy státu ucházel Vladimír Franz, muž, který má potetovanou nejen polovinu těla, ale dokonce i celý obličej. Ozdobené tělo mají politici, vysoce postavení manažeři, ředitelé společností, herci, zpěváci, jednoduše nespočet lidí napříč profesemi.

Jak je to ale s pedagogy? S lidmi, kteří se podílejí na výchově a vzdělání našich dětí? Lidmi, kteří by měli jít v mnohém příkladem? Je vhodné, aby měl učitel tetování či piercing nebo je to už za hranicí? Kolik vlastně učitelů má ozdobené tělo, bude jich málo nebo překvapivě dost? A setkali se kvůli tomu s diskriminací? Pokud ano, tak u koho – svých nadřízených, kolegů nebo rodičů dětí, které vyučují? Nejen tyto otázky si zodpovíme v diplomové práci s názvem *„Body art (zdobení lidského těla) v učitelské populaci“*.

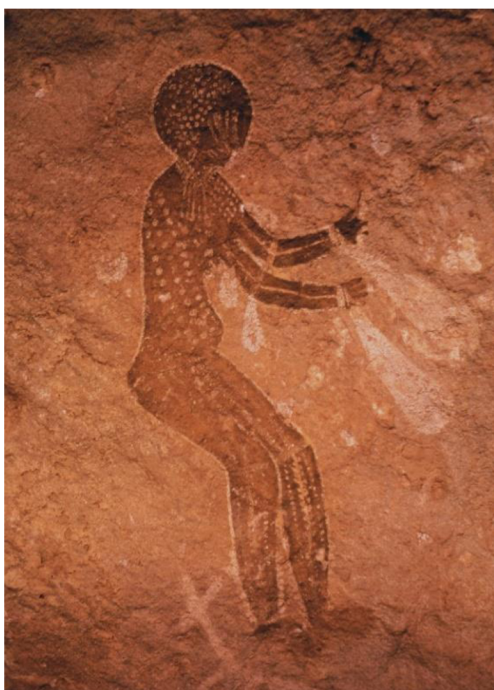
Práce je rozdělena na dvě části – praktickou a teoretickou. V teoretické části si objasníme původ body artu a pokusíme se zjistit, co nás ke zdobení těla vede. Ve druhé kapitole si blíže popíšeme historii tetování a zmíníme i jednotlivé jeho styly. Neopomeneme také permanentní make-up jako velmi oblíbený druh dočasného tetování. V kapitole o piercingu zabrousíme do jeho historie, vyjmenujeme druhy piercingu podle umístění na těle a ozřejmíme, co je microdermal. V následující kapitole se dozvíme, jaké existují další méně či více známé tělesné modifikace a blíže si je popíšeme. Předposlední kapitola se bude zabývat tím, jak je to se zdobemím těla na pracovišti a závěr teoretické části bude věnován osobnosti učitele, jeho osobnostním předpokladům a sociálnímu postavení.

Dominantou praktické části diplomové práce je kvantitativní výzkum, který byl proveden u učitelů základních škol v okrese Nový Jičín, odkud autorka práce pochází. Ke sběru dat byl využit nestandardizovaný anonymní dotazník, který autorka práce sama navrhla. Výsledky výzkumného šetření jsou shrnuty v diskuzi, kde zhodnotíme, zda bylo dosaženo stanovených cílů práce, a zda se nám podařilo najít odpověď na všechny výzkumné otázky.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Body art (zdobení lidského těla)

Zdobení lidského těla, tzv. body art, je staré jako lidstvo samo. Tento fakt nám jasně dokumentují nejen nálezy v hrobech a malby na stěnách jeskyní, ale také tetované mumie. Lidé si upravovali tělo přechodně (různá líčení a malování na tělo) nebo trvale (tetování a skarifikace, tzv. jizvení), a důvodů k tomuto konání měli hned několik. Nejhojnější byl rituálně – magický význam zdobení těla a také ten statusový – různé přechodové rituály, estetické, náboženské, sexuální aj. U neliterárních společností se objevuje také zdobení těla na zhmotněných ženských idolech, tzv. Venuší, nejčastěji hliněných, případně plošně zobrazených. Ornamentální motivy se dělaly pomocí rytých linií a vypichování, používaly se také obtisky šňůrek, případně se motivy malovaly. S jistotou nevíme, zda tyto orientální a často i geometrické motivy (např. skalní malby v saharské oblasti Tassili, datované cca 6 000 – 1 500 př.n.l.) mají představovat malbu na tělo, tetování, případně skarifikaci. Je také možné, že jde o kombinaci všech zmíněných procedur. (Ebelová, 2012)

Obr. 1: Skalní malba v Tassili n' Ajjer.

(https://www.bradshawfoundation.com/africa/algeria/tassili_n_ajjer/index.php)

Obr. 2: Tetovaná princezna z Altaje.

(https://www.reddit.com/r/ArtefactPorn/comments/btma1f/this_2500_yearold_female_mummy_dubbed_the_altai/)

Rozličné kultury si malovaly tělo i tvář z různých důvodů: „...*pro ochranu před démony a černou magií, ale také pro vyjádření kmenové příslušnosti, statusu, nebo pro zastrašení nepřátel. Některé tělové malby chránily své nositele před sluncem, měly léčivé nebo repelentní účinky...*“ (Ebelová, 2012, s. 30) Nositel se díky takovému maskování identifikoval se svou komunitou, totemovým zvířetem nebo duchem předků či magickými silami. Barvy se získávaly převážně z místních zdrojů, jednalo se o různé rostlinné šťávy a výluhy. Následně se aplikovaly pomocí prstů a dřivek, případně i kostí nebo primitivních štětců z chlupů zvířat. Významem těchto maleb a jejich symbolikou u jednotlivých kultur se podrobně zabývají etnologové a antropologové. Významným představitelem je Claude Lévi-Strauss (1908–2009), francouzský antropolog a filosof. (tamtéž)

Obr. 3: Bílé motivy papuánského kmene.
(<https://www.bali-indonesie.cz/destinace/indonesie/papua-nova-guinea>)

Zvláštní postavení v různých kulturách měl bílý pigment, který je považován za symboliku světa mrtvých, za barvu smrti. Například válečníci v oblastech Amazonie si tělo potírali na bílo. Snažili se tímto způsobem před nepřáteli vzbudit dojem přízraků. Domorodci v Austrálii používali bílou barvu při pohřebních rituálech. Zajímavostí je, že z tohoto důvodu, když se poprvé setkali s „bílými cestovateli“, je pokládali za zlé duchy. V oblasti Papuy-Nové Guiney si pozůstalí během období smutku potírali tělo bahnem. Tzv. bahenní muži měli na hlavách bahenní masky (často i s prasečími kly) a na prstech nástavce z bambusu. Tímto způsobem se po dobu pohřebního rituálu snažili uchránit před duchem onoho zemřelého. Bahenní muži tyto masky využívali také v boji. Protože bílá barva evokovala svět mrtvých, sloužily masky k zastrašení nepřátel. Naopak ženy si v období smutku natíraly tváře bílým pigmentem. (tamtéž)

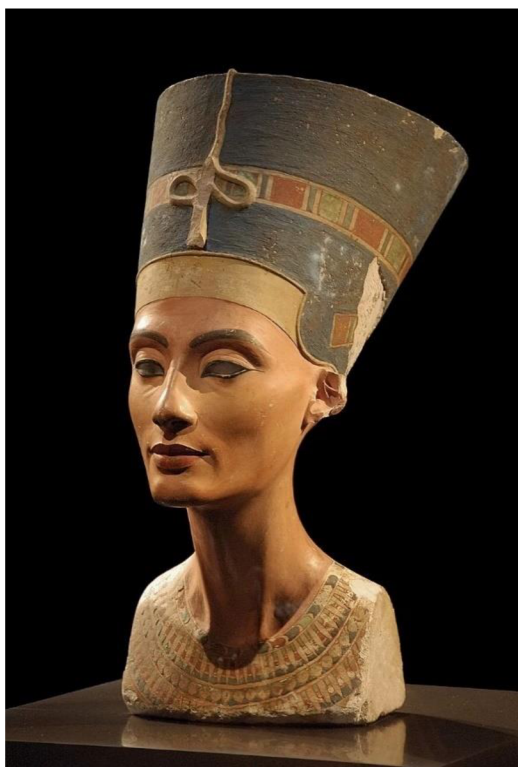

Obr. 4: Bahenní muži, Papua-Nová Guinea.

(<https://www.stuff.co.nz/travel/experiences/adventure-holidays/116138791/the-mystery-of-papua-new-guineas-mudmen>)

Výše zmíněné zdobení těla bylo převážně spojováno s různými rituály, bojem, pohřbíváním atp., kdy představovalo pro jedince hlavně ochrannou, případně magickou funkci. Za zmínku ale také stojí dekorativní líčení, které se těšilo velké oblibě například ve starověkém Egyptě. V hrobech žen se ukrývaly palety k roztírání barevných pigmentů. Zdobení děla dokládají i nálezy na mumiích, malbách nebo sochách, například světoznámá busta královny Nefertiti jasně ukazuje výrazné líčení obličeje. Nejen Egyptanky, ale i antické ženy rády pečovaly o své tělo pomocí různých parfémů, mastí a olejů. Žádoucí byla světlá pleť, proto se před sluncem chránily, a aby podpořily daný odstín, nanášely si na obličej, paže i dekolt olověnou bělobu. Totéž dělaly i čínské a japonské ženy, protože světlá pleť byla známkou elegance a vznešenosti. Ženy si navíc holily obočí a nad jeho linii si jej následně dokreslily nebo si pomocí speciálního roztoku barvily zuby načerno, což byl znak krásy a vysokého postavení. Kult bílého líčení obličeje se zachoval až do 17. století, převážně u vyšších vrstev. Tradiční je malování těla také v Indii, Indonésii i Nepálu, kde se realizuje zejména při různých slavnostech, obřadech a rituálech. Používané symboly a ornamenty tam mají jasně daný význam a hodnotu. (tamtéž)

Historie body artu je velice rozmanitá, každá kultura napříč kontinenty si našla zalíbení v něčem jiném, a přesahuje až do současného moderního světa. Tetování, piercing, dočasné tetování v podobě permanentního make-upu a další tělesné modifikace, to vše nám není cizí ani nyní, několik tisíc let od prvních zmínek a záblesků tohoto velebení. Kult zdobení těla se zachoval.

Obr. 5: Busta královny Nefertiti.

(https://cs.wikipedia.org/wiki/Busta_kr%C3%A1lovny_Nefertiti)

Obr. 6: Ohaguro, asijské začernování zubů.

(<https://adedejiofakure.com/ohaguro-teeth-blackening-tradition/>)

1.1. Co nás k tomu vede?

V úvodní kapitole jsme nahlédli do historie body artu, kde jsme zmínili také rozmanité důvody, proč si lidé napříč kontinenty tělo zdobili. Jednalo se o různé magické a symbolické rituály, ochranu před zlými duchy i nepřáteli, ale také čistě estetické důvody nebo vyjádření společenského statusu. Jak je to ale nyní, ve 21. století?

Existuje spousta různých podnětů, proč se lidé nechají potetovat, aplikovat piercing nebo nějakou jinou tělesnou modifikaci. Člověk může vyjádřit své myšlenky, pocity a svou individualitu rozmanitě: prostřednictvím umění, jako je psaní, hudba, malování, ale také pomocí body artu, což je rovněž určitý způsob sebe-exprese. Může se zdát těžké najít individualitu v tetování a piercingu, když jej v této době má již taková spousta lidí. Pravdou však je, že zdobení lidského těla je tak unikátní a intimní záležitost, že i když bude mít několik lidí vytetován stejný obrázek nebo nosit stejný piercingový šperk, na každém z nich to bude nejen jinak vypadat, ale především to pro něj bude mít jiný význam. (Nagle, 2012)

V případě permanentního make-upu se většinou jedná o estetickou záležitost. Ženy ocení, že se nemusí denně líčit nebo že si dočasné tetování poradí s jejich nedokonalým či chybějícím obočím. Protože je piercing vlastně šperk, většina nositelů jej vnímá také především esteticky, jako ozdobu/doplňek svého těla. Hlubší význam nalezneme u tetování, prostřednictvím něhož se lidé mohou vyrovnat s různými nelehkými životními situacemi nebo naopak takto nějakou oslavit – například narození dítěte, nově objevenou vášeň v podobě určité záliby, zvěčnit vzpomínky na neopakovatelné zážitky, vyjádřit sounáležitost s určitou subkulturou, vlastně cokoli. Není výjimkou, že lidé vyhledávají tetovací salón také proto, aby si nechali zakrýt jizvy po různých operacích – v případě žen často po operaci prsou, tzv. mastektomii, při které se odstraní celá mléčná žláza většinou i s prsním dvorcem a bradavkou. Tetování ženám pomáhá navrátit již tak pochroumané sebevědomí a zamaskovat deformované ňadro. Specifičtější tělesné modifikace (skarifikace, vsazené implantáty, split jazyka aj.) s sebou často nesou určitou míru exhibice, touhu po bolesti, extravaganci... Takto upravení lidé mají opravdu velice specifický vzhled, který naplno odráží jejich individualitu a vzbuzuje kontroverzi.

Obr. 7: Tetování po mastektomii.

(<https://www.denik.cz/pro-zeny/nador-rakovina-tetovani.html>)

Obr. 8: Tetování po operaci nohy.

(<https://prozeny.blesk.cz/clanek/pro-zeny-pribehy/692068/dotek-teto-zeny-je-kouzelnny-z-nehezkych-jizev-dela-umelecka-dila.html>)

Obr. 9: Jizva jako přednost.

(<https://www.evropa2.cz/clanky/styl/10-tetovani-ktera-perfektne-vylepsila-nevzhledne-jizvy-1152563>)

K tomuto dodává Stanovský (2017, s. 8) alias Fishero, přední ostravský tatér známý nejen u nás, ale i v zahraničí, následující: „*Během své tattoo kariéry jsem také slyšel různé umělé, rádobý filosofické odůvodnění si pořízení tetování. Jako by si lidé měli strach přiznat, že tetování může být i zábava, koníček a důvod k jeho pořízení třeba jen láska k němu.*“ Ne vždycky je tedy nutné hledat hlubokou symboliku a význam, někdo si své tělo zdobí jednoduše jen proto, že se mu to líbí a má tento druh umění rád.

Ať už jsou důvody lidí, kteří se pro body art rozhodli, více či méně pochopitelné, jedno mají společné – většina z nich se díky své tělesné modifikaci alespoň jednou setkala s nelibostí nebo předsudky okolí. Jak uvádí Průcha (2010, s. 67) k předsudkům a stereotypům: „*Jsou to představy, názory a postoje, které určití jednotlivci či skupiny osob zaujmají k jiným skupinám nebo k sobě samým (autostereotypy).*“ Určití odborníci sociální psychologie považují stereotypy a předsudky za synonyma. Naopak jiní jsou přesvědčeni o jejich odlišnosti, kdy stereotypy jsou spíše neutrální názory, občas dokonce příznivé a pozitivní ve vztahu k dané skupině lidí, kdežto předsudky považují za postoje negativní až nepřátelské. (Průcha, 2010) Tetování u nás bylo nejdříve doménou vězňů a námořníků, proto takovým nejtypičtějším předsudkem vůči tetování je, že si jej nechávají aplikovat tzv. kriminálníci, díky své minulosti je často spjato s kriminalitou. Spousta lidí se tak tetuje na méně viditelných místech nejen z důvodu takových nebo jiných předsudků, ale třeba i jako prevenci proti případným problémům v zaměstnání, protože ne každý zaměstnavatel je body artu nakloněn. Doba se však vyvíjí a profese, ve kterých byl body art naprosté tabu, nyní rozvolňují svá pravidla, a tak se můžeme například u některých aerolinií setkat s letuškou s piercingem nebo stevardem s tetováním. Dobrým způsobem, jak odbourat předsudky, je nejen si o daném tématu něco nastudovat, ale užitečný může být také kontakt mezi rozličnými skupinami lidí. Když spolu budeme více mluvit a zajímat se o sebe, získáme pozitivnější pohled na druhé. Ve spoustě případů zjistíme, že jsou to zajímaví jedinci, kteří mají co říct. Poutavý pohled na lidi s tetováním nabízí kniha Stanovského (2017) alias Fishera „*Stories of the sleeves*“, která mapuje profesi, zájmy a vztah k tetování jeho třiatváceti klientů, kteří mají natetován tzv. rukáv – tetování pokrývající celou plochu paže.

Někteří považují zdobení těla za módu, jiní v něm naopak vidí umění, další skrze něj vyjadřují svůj způsob života a sociální status nebo ztotožnění s určitou subkulturou. Body art často podléhá nejen dobovým konvencím, ale i osobním preferencím a vkusu daného jedince. (Historie.cs, 2021, dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10150778447-historie->

cs/221411058220010-mit-jine-telo) To, jak vypadáme, jak se oblékáme, jak se zdobíme a prezentujeme, je často odrazem našeho sebepojetí, což je souhrn představ o sobě i projev vztahu k sobě samému. Sebeпоjetí se formuje v socializačním procesu daného jedince a během interakce s jeho okolím. Protože má každý člověk jiné sociální zkušenosti, obsah sebepojetí se u jednotlivců liší. (Blatný, 2010) Avšak pokud vezmeme v potaz vývojové hledisko, lze zevšeobecnit, že obsah sebepojetí je určován „*postupným narůstáním informací o sobě, ať už na základě zpětných informací z prostředí nebo na základě vlastního úsudku v průběhu pozorování vlastní činnosti a duševních procesů a stavů, a zjemňováním struktury jednotlivých mentálních reprezentací Já*“, jak sděluje Blatný (2010, s. 118). Z terminologického i věcného hlediska tato koncepce Já označuje různé dimenze sebepojetí, jako jsou: sebevědomí, sebedůvěra, sebeúcta a sebehodnocení. Základy těchto kritérií jsou ukotveny již v dětství, kdy je utváří převážně rodiče nebo jiné osoby, které plní výchovně-rodčovskou funkci. Mnoho vývojových studií potvrzuje, že rodčovská opora nejsilněji determinuje vztah k sobě samému. Jak se jedinec vyvíjí, sebepojetí je ovlivňováno vlivem a názorem vrstevníků, avšak rodčovská opora ani v této době neklesá. Zvrat se objevuje až v dospělosti, kdy je datován nástup do zaměstnání nebo zakládání rodiny. Tehdy kromě rodičů predikují sebehodnocení také spolupracovníci, partner, blízcí přátelé nebo i vlastní potomci. (Blatný, 2010)

Ať už si to připustíme nebo ne, základ většiny z toho, co a jak v životě děláme, jak smýšlíme o sobě nebo jiných, je položen již v dětství. Právě to je zásadní doba, kdy si utváříme vztah k sobě samým, kdy objevujeme své vlastní Já i svět okolo nás, z čehož poté těžíme po celý zbytek života. Někdo se prostřednictvím body artu může vyrovnávat se svými hluboce zakořeněnými traumaty, jiný jím může maskovat nebo skrývat své nedostatky, někdo si pomocí něj zvyšuje své sebevědomí, další usiluje o pozornost svého okolí. Na každého jedince je třeba nahlížet jako na bio-psycho-sociální a spirituální celek (Pugnerová a Kvintová, 2016), proto jen sami dotyční ví, jaké jsou pravé důvody toho, proč zrovna oni tomuto trendu / módě / umění / životnímu stylu... podleli. Spousta lidí může body art považovat za patologii, je pro ně naprosto nepochopitelné, co jsou někteří jedinci schopni se svým tělem udělat. Pro tyto dotyčné je však jejich počínání naprosto v normě a nevidí na něm nic neobvyklého. Co je ale ještě normální a co už abnormalita? K sociokulturní normě dodávají Pugnerová s Kvintovou (2016, s. 17) následující: „*Sociokulturní normy, vnější a vnitřní pravidla správného chování, vždy odrážejí vliv konkrétní kultury, historie, tradice, zvyků, společenských očekávání a jsou vázány také ke konkrétnímu času a místu. Jednoduše řešeno, za normální je považováno to, co je v dané společnosti obvyklé, očekávané, tolerované a jaké jsou možné následky při vybočení z normy.*“

2 Tetování

Jednoduše řečeno, tetování znamená vkládání pigmentu do kůže pomocí různých nástrojů jako jsou jehly, kosti nebo nože za účelem vytvoření určitého dekorativního návrhu. Bylo objeveno na všech kontinentech a také u většiny ostrovních populací. Tatuáž je jedna z nejtrvalejších a nejuniverzálnějších forem modifikace lidského těla a umění na něm. (DeMello, 2014)

Tetování je v současné době populárnější než kdykoli jindy. Jen v Americe bylo v roce 2012 potetováno 21 % všech dospělých a v roce 2015 už to bylo celých 29 %, což znamená, že téměř každý třetí Američan má tetování (Explained, 2018, dostupné z: prostřednictvím streamovací služby Netflix). Nejvíce potetovaných je ve věkové skupině od 30 do 39 let, se zvyšujícím se věkem samozřejmě tato četnost klesá. Tetování je nejen čím dál více oblíbené, ale je také čím dál častěji předmětem různých odborných analýz, vysokoškolských prací, věnují se mu akademické tituly nebo novinové články. Vědci na tetování pohlíží různými způsoby: jako na určitou formu umění, znak sociálního statusu nebo také deviace, projev odlišnosti, kulturní a symbolické vyjádření atp. Téma je velice obsáhlé a čím přispět mají nejen historici umění, archeologové a antropologové, ale také psychologové, sociologové, kriminalisté nebo medicínské obory. (DeMello, 2014)

Dnes je tetování vidět téměř všude. Na filmových hvězdách, sportovcích, dokonce i na politikách. Napříč kontinenty se konají srazy příznivců tohoto umění, ale ne vždy tomu tak bylo – ještě před 50 lety bylo tetování raritou, a i nyní to v některých státech světa platí. Například v Číně se tetování nesmí objevit v televizi, současně Čína zakazuje i hip hopovou kulturu. Je to prý znak špatného vkusu a vulgarity. V Japonsku více než 50 % hotelů zakazuje tetovaným lidem vstoupit do místních bazénů nebo lázní a Spojené arabské emiráty nepřijmou do armády potetovaného uchazeče, je třeba si tetování nechat odstranit. (Explained, 2018, dostupné z: prostřednictvím streamovací služby Netflix)

Tetování je často spojováno s určitými kulturami, což jsou, jak představuje Smolík (2010), sociální skupiny rozličných rozměrů, které se navzájem odlišují. Řadí se mezi zvláštní fenomén specifický jen pro lidskou společnost. Daná kultura je vlastně osobitý životní styl pro vymezenou skupinu osob. Způsob života této society je určován chováním a jednáním jejich

členů, kdy tyto jsou přijaty za vzorce a vedou k určitým očekáváním, názorům a smýšlení. Kultura má přímo dané i určité vlastnosti: „je naučená, sdílená, symbolická, integrovaná, racionální, dynamická a adaptivní“ (Lawless in Smolík, 2010, s. 28). V tomto směru můžeme mluvit také o subkulturách, což jsou skupiny osob, které uznávají své specifické normy a hodnoty a ztelně se odlišují od hlavního, tzv. mainstreamového, proudu (Barker in Smolík, 2010). Každá subkultura si zakládá na svém stylu, mezi sebou se odlišují v módní symbolice jako je účes, oblečení, ale také tetování nebo piercing. Mají osobité vystupování a často i argot, specifickou slovní zásobu. Mezi nejznámější subkultury mládeže u nás i ve světě patří bezesporu hnutí hippies, skinheads, fotbaloví chuligáni, graffiti a z hudebních punk a hardcore, metal, gothic rock, emo a také taneční scéna. Všechny tyto skupiny blíže představuje a historii jejich vzniku objasňuje Smolík (2010).

Obr. 10: Subkultury.

(<https://www.jdidoklubu.cz/Dej-sanci-dokumentum-P7025098.html>)

2.1 Historie tetování

Dějiny tetování jsou velice rozsáhlé a nebyl by problém jim věnovat celou samostatnou práci. Velice podrobně a detailně se jim ve stejnojmenné knize věnuje Rychlík (2014). My si nastíníme základní milníky v historii tetování, díky kterým můžeme s jistotou říci, že zkrášlování těla bolestivými vpichy není jen současnou módou a extravagancí, nýbrž hlavně uměním a kulturním zvykem, které lidé praktikovali dávno před naším letopočtem.

Jak jsme uvedli hned v první kapitole, existenci tetování nám dokumentují hrobové nálezy, jeskynní malby i tetované mumie. Tou nejznámější je Ötzi, ledový muž, jehož tělo bylo nalezeno 19. září 1991 v rakouských Alpách, přesněji v Ötztalských Alpách, odkud získal svou přezdívku. Nález byl unikátní, protože se zjistilo, že muž žil mezi roky 3400-3100 před naším letopočtem. Tělo bylo díky ledu velice dobře zachovalé a vědci později zjistili, že jsou na něm viditelné různé ornamenty – tečky, čárky, křížky. Ty byly vytetovány. Nález se tak stal nejen naprosto jedinečným, ale zároveň nám slouží jako jeden z prvních přímých důkazů, že tetování je staré více než 5000 let. (Rychlík, 2014) Rentgenové snímky tohoto tetování dokládají, že bylo aplikováno v oblastech kloubního spojení. To vede vědce k myšlence, že mělo sloužit k léčebným účinkům, v tomto případě pravděpodobně k utlumení zánětů kloubů. (Fiksa, 2011)

Obr. 11: Ötziho tetování.

(<https://theconversation.com/what-otzi-the-prehistoric-iceman-can-teach-us-about-the-use-of-tattoos-in-ceremonial-healing-or-religious-rites-168058>)

Dalším ojedinělým nálezem tetované mumie je tzv. Altajská princezna, jejíž fotografii jsme sdíleli v první kapitole. Je to nejstarší tetovaná žena, která byla kdy objevena. Tělo bylo nalezeno na jihozápadní Sibiři, v oblasti Ukok, kde leželo přibližně 2400 let. Vědci se domnívají, že šlo o vysoce ctěnou válečnici. Její tělo pokrývalo několik tetování – ptáci, jeleni a mystická zvířata. (Fiksa, 2011)

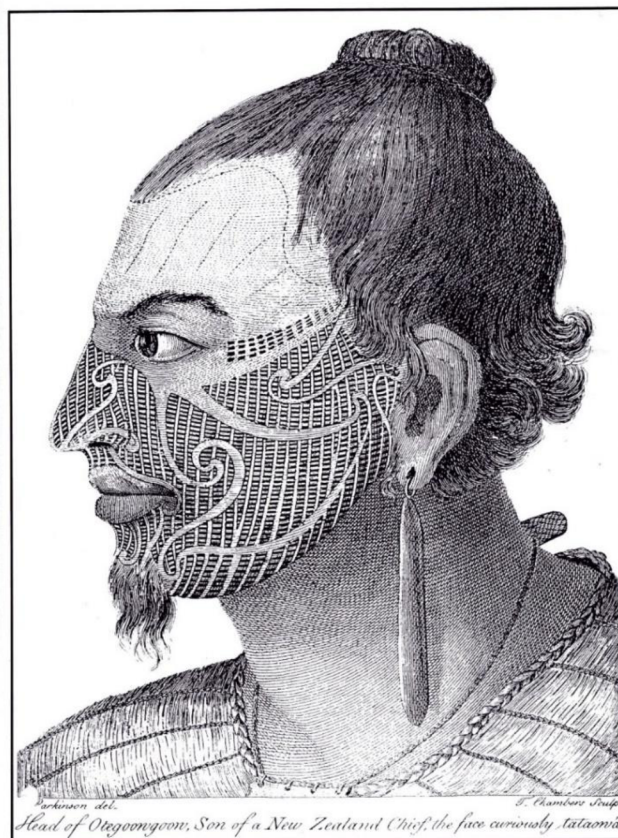
Tetovalo se také ve starověkém Egyptě, kde byly nalezeny potetované ženské mumie staré okolo 4000 let. S největší pravděpodobností se jednalo o tanečnice, možná konkubíny. Díky kvalitní mumifikaci se těla dochovala v takovém stavu, že bylo možné tetování rozpoznat. Na těle měly převážně tečkované motivy v oblasti paží, nohou a břicha. Výjimkou byly figurální náměty ptáka nebo tamějšího božstva. Tetování na břichu a v podbřišku mohou souviset s ženskou plodností. (Ebelová, 2012)

Rituálně-náboženské tetování bylo prováděno napříč kontinenty. Ať už v kmenech Severní nebo Jižní Ameriky, přes Asii až k Oceánii a Austrálii. Tetování bylo často součástí rituálních obřadů, lidé věřili v jeho ochrannou funkci. Některé kmeny jej spojovaly s posmrtným životem, jiné naopak tetovaly už i malé děti nebo dívky, když dostaly svou první menstruaci. Tetování bylo součástí kmene stejně jako jeho specifické rituály a symboly. Určité kmeny, převážně ty africké, věřily nejen v ochrannou funkci tetování, ale také v tu léčebnou. Jejich členové se tedy nechávali potetovat, avšak převážně z preventivních důvodů, aby nemocem předcházeli a „zlé síly“ na ně nemohly. (Fiksa, 2011)

Neopomenutelným jménem ve spojitosti nejen s cestovatelskými objevy, ale také s tetováním, je bezesporu slavný britský mořeplavec a cestovatel James Cook (1728–1779), který byl za svou práci oceněn zlatou medailí Královské společnosti, jejímž byl členem. (Fiksa, 2020)

Byl to vlastně on, kdo do Evropy přivezl slovo „tetování / tattoo“, z původně tahitského „tatau“ = „označovat“. Cook se v letech 1766 a 1772 vydal do jižního Pacifiku, kde se potkal s místními domorodými kmeny a poprvé spatřil jejich tetování, které si posléze pečlivě zaznamenal a zakreslil do svých zápisků. Dokonce s sebou do Anglie přivezl mladého potetovaného Tahitěana jménem Omai. To vzbudilo veliký rozruch a zájem, byl dokonce představen králi a královně než jej, při své třetí cestě roku 1776, přivezl zpět do Tahiti. Kapitán Cook byl dokonce prvním Evropanem, který navštívil Havaj. Bohužel toto se mu stalo

ostudným, roku 1779 tam byl v místním konfliktu s kmenem zabit. Svět se díky Jamesi Cookovi dozvěděl nejen o polynéském tetování, ale také o tom maorském. Roku 1769 kapitán se svou skupinou navštívili Nový Zéland. Stali se prvními Evropany, kteří popsali tzv. moko – obličejové tetování typické pro kmen Maorů. (DeMello, 2014)

Obr. 12: Kresba kreslíře Sydney Parkinsona, který byl členem Cookovy první výpravy do Pacifiku. Vyobrazuje syna novozélandského náčelníka.

(<https://tattoohistorian.com/2014/04/05/the-cook-myth-common-tattoo-history-debunked/>)

S příchodem kolonistů a křesťanských misí to neměly některé kmény jednoduché. Například v Nágálandu, hornatém státě v severovýchodní Indii, následoval rozpad kultury tetování po tom, co do oblasti přišla roku 1872 baptistická mise, jejíž snahou bylo tetování zcela vymýtit. Tetování Naga naštěstí přetrvalo i do 21. století, avšak ve velmi roztržitěné podobě. (Kloss, 2020)

V českých zemích se o tetování dozvídáme někdy na rozmezí 19. a 20. století, kdy nám jej zprostředkovali především cestovatelé. Jedním z nich je i Gottfried Lindauer, plzeňský malíř, který odcestoval na Nový Zéland, kde proslul svými kresbami Maorů. Tetování je také

spojováno s armádou, můžeme se setkat například s tatuáží českého lva. Zajímavostí je, že potetovaná byla například operní pěvkyně Ema Destinová, která měla na noze vytetovaného hada sahajícího až k intimním partiím, což nám prozrazují zápisky jejího partnera. František Ferdinand D'Este si zase v Japonsku nechal na tělo vytetovat draka. Tradiční japonské tetování bylo mezi vyššími vrstvami velice oblíbené. Přesto ale ještě ve 30. letech 20. století převládal názor, že tetování je typické pro nižší vrstvy, „komedianty“, kočovníky, herce a řemeslnické profese. (Historie.cs, 2021, dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10150778447-historie-cs/221411058220010-mit-jine-telo>) Nutno ještě dodat, že tetování měla i všemi známá rakouská císařovna Sissi, rameno jí zdobil obrázek kotvy, který si nechala vytetovat při jedné ze svých plaveb, byla totiž vášnivou milovnicí moře a dobrodružství.

Ve světě bylo tetování na velkém vzestupu již v polovině 20. století, avšak u nás se mu začalo dařit až po revoluci. V současné době se tetování těší velké oblibě napříč generacemi. V České republice máme nespočet tetovacích salónů a tatérů, z nichž někteří jsou vyhlášeni nejen tady u nás, ale i za hranicemi, a na „kérku“ od nich si nejen dlouho počkáte, nýbrž ji také patřičně zaplatíte. Naopak ve Spojených státech je během posledních dvou let zaznamenán trend odstraňování tetování, což je velice nákladná záležitost. U nás je však tetovaz stále ještě „boom“. (tamtéž)

ARTORIA GIBBONS

1920 - 27 years old

1979 - 86 years old

Obr. 13: Artoria Gibbons, americká cirkusová umělkyně z 20.let 20.století

(<https://cz.pinterest.com/pin/572238696405064681/>)

2.2 Styly tetování

Když si toužíte pořídit tetování, můžete přijít s vlastním návrhem nebo si vybrat z pestré škály různých stylů a motivů. Mezi nejstarší styl, který je oblíbený dodnes patří tzv. old school, v překladu „stará škola“. Začal se objevovat na konci 19. století mezi námořníky, kteří si jej s oblibou nechali tetovat. Vyznačuje se silnými konturami a výraznými barvami. Nejčastěji jsou vyobrazeny kotvy, polonahé dívky, lebky, stuhy, propíchnutá srdce atp. (Fiksa, 2011) Následovníkem old schoolu je tzv. new school („nová škola“), kdy barvy jsou ještě sytější, obrázky modernější a dynamičtější, avšak stále s nádechem starých časů.

Obr. 14: Old school styl.

(<http://janetdavid.cz/styly-tetovani/>)

Mezi další oblíbené styly se řadí kmenové tetování (polynéské, maorské, havajské), také keltské nebo japonské, kde nejčastějšími motivy jsou kapři koi, draci a třešňové květy. Biomechanika se svými ozubenými koly láká mnohé muže, akvarelové tetování podobající se malbě vodovými barvami spíše něžnější pohlaví. Tetuje se komiks, graffiti, realistické tetování a portréty, které vypadají jako živé. Zajímavé jsou optické klamy nebo netradiční svítící tetování aplikované pomocí UV inkoustu. Mezi ženami jsou v současné době oblíbené různé decentní nápisy, mandaly nebo minimalistická tetování, která jsou velice jemná a jednoduchá.

Styly, které jsme si výše uvedli, jsou mezi lidmi velice populární, a především neškodné. Jinak tomu ale může být v případě různých subkultur, jejichž hlavní prioritou je odlišení od majoritní společnosti. Členové dávají jasně najevo, ke které skupině se hlásí, a jaké jsou jejich

postoje a názory. Tomuto uzpůsobují i svá tetování, která bývají úmyslně aplikována na viditelná místa jako jsou ruce i obličej. Typická jsou vězeňská tetování nebo tetování různých gangů, rasistických a nenávistných skupin. Symboly, které si členové těchto skupin nechávají vytetovat, jsou specifické a jejich interpretace je často využívána kriminalisty v boji proti těmto zločineckým organizacím. (Vegrichtová, 2017)

2.3 Permanentní make-up

Pokud si myslíme, že permanentní make-up je moderní vynález 20. století, tak jsme na omylu, protože „...*tetování očních linek používaly již starověké Egypťanky*“ (Ebelová, 2012, s. 38). Neobjevili jsme tedy nic nového a závratného, jen jsme si osvojili a zmodernizovali metodu starou několik tisíc let. Jak tvrdí Feřteková (2007, s. 20): „*Správně provedený make-up je vlastně jako dobře padnoucí oblek – pleť obličej chrání před zevními vlivy, současně však zdůrazňuje linii tvarů, jemnost, půvab a svěžest vzhledu.*“ Úprava pleti je pro mnoho žen každodenní rutinní záležitostí, spousta z nich se nenalíčená necítí ve své kůži a připadá si jako tzv. nahá. Dekorativní líčení patří k osobní image většiny žen, úspěšně zakrývá nedostatky a zdůrazňuje jejich přednosti. (Ebelová, 2012)

Bylo zjištěno, že poloviny našeho obličej se navzájem odlišují. Při fotomontážích, které byly poskládány jen z levé nebo naopak pravé strany naší tváře, vyšlo najevo, že vyobrazené obličej jsou zcela jiné. Údajně je to dáno tím, že v jedné straně je uložen cit a v té druhé rozum. (Feřteková, 2007) Ke sjednocení naší vizáže a ke skrytí nedokonalostí nám skvěle slouží nejen dekorativní kosmetika, ale také, mezi ženami stále oblíbenější, permanentní make-up, který navíc oprostuje od rutinního denního líčení, což je pro mnoho žen hlavní důvod, proč jej vůbec vyhledává.

Permanentní make-up je specifickou oblastí tetování. Aplikuje se na oční víčka, obočí nebo se jím zvýrazňují kontury rtů. (Ebelová, 2012) Jiný název pro permanentní make-up je tzv. mikropigmentace a rozdíl oproti klasickému tetování je v tom, že se barevný pigment zavádí pouze do horní vrstvy pokožky. Tělo barvu postupně odbourává, proto je trvanlivost této dekorativní metody přibližně 1-3 roky. (Finsterlová, 2006) Samotný zákrok není nikterak bolestivý, používají se lokální anestetika. Stejně jako u tetování je nutná následná péče, aby

bylo dosaženo kýženého efektu. Tomu všemu by však měl předcházet výběr specializovaného salonu, který by měl mít pro tuto metodu odpovídající certifikaci. K rozhodnutí nám mohou dobře posloužit reference zákazníků nebo výsledné fotografie prezentované na webových stránkách či sociálních sítích daného salonu. Osobní konzultace je už jen krůček od vysněné vizáže.

Obr. 15: Permanentní make-up obočí.
(<http://www.tanastudio.cz/foto-pmu/>)

Zajímavou alternativou k permanentnímu make-upu může být malování hennou. Jedná se o barvivo pocházející z rostliny *Lawsonia inermis* (Henovník bílý), které se od pradávna využívá k barvení nejen vlasů a vousů, ale také kůže nebo hedvábí a vlny. Henna nám obarví pouze rohovou (olupující se) vrstvu kůže, takže životnost tohoto malování je maximálně měsíc. (Finstlerová, 2006) Může však dobře posloužit jako vzpomínka na exotickou dovolenou nebo k domácímu použití.

3 Piercing

Každá kultura má svůj ideál krásy, o jehož dosažení usiluje. K tomu může sloužit nejen tetování, jež jsme si přiblížili v minulé kapitole, ale také piercing, se kterým jdou často ruku v ruce. Už Michel de Montaigne (in Soukup, 2014, s. 39) píše o národech „...*u nichž nejenom jsou nošeny prsteny v nose, ve rtech, v tvářích a na prstech nohou, nýbrž značně zlaté jehlice jsou vbodávány i skrze ňadra a hyždě zadnice*“.

Touha zdobit své tělo a upravovat svůj zevnějšek je přirozenou lidskou vlastností. Každý z nás má svůj osobitý styl oblékání, účes, případně líčení. To vše podporuje vyjádření naší individuality. V současnosti máme nespočet možností, jak vylepšit svůj vzhled, od těch drobných úprav, jako je barvení vlasů nebo bělení zubů, až po ty extrémnější, jako jsou například prsní implantáty nebo liposukce. Je zajímavé, že tyto metody jsou v podstatě běžnou záležitostí a společensky přijatelnější než úprava těla pomocí body artu. Ten však může mnohým lidem pomoci posílit své sebevědomí a získat pozitivní postoj k sobě samým. Estetika je totiž stále nejčastější důvod k aplikaci piercingu. (Angel a Saunders, 2021)

V posledních letech se piercing těší veliké oblibě po celém světě, jakožto metodu určité sebe-exprese nebo k vylepšení svého vzhledu ji může využít téměř kdokoli, a také se tak děje. Ať jde o ženy v domácnosti, policisty nebo i učitelé, spousta z nich nosí piercing, jen o tom třeba nemluví. Mnoho lidí propíchnutí svého těla zvažuje, nebo přinejmenším mají v rodině, mezi přáteli nebo kolegy někoho, kdo piercing vlastní. Piercing i další typy tělesných modifikací jsou skutečné fyzické změny na těle, které posilují a ovlivňují jedince takovým způsobem, jež nemusí být zcela plně pochopen těmi, kteří s tělesnými modifikacemi nemají žádnou zkušenost. (tamtéž)

Slovo piercing pochází z anglického „pierce“ = propíchnout. Jde tedy o propíchnutí konkrétní části těla nebo kůže, do jehož vzniklého otvoru se vsune piercingová náušnice. Materiál, ze kterého jsou šperky nejčastěji vyráběny, je chirurgická ocel a titan. Výběr na trhu je však široký a můžeme se setkat také se šperky zlatými nebo stříbrnými (často jsou z těchto materiálů vyráběny právě náušnice do nosu), případně silikonovými. Oblíbené jsou náušnice s kamínky nebo ty, které svítí pod UV zářením. (Weiss, 2010)

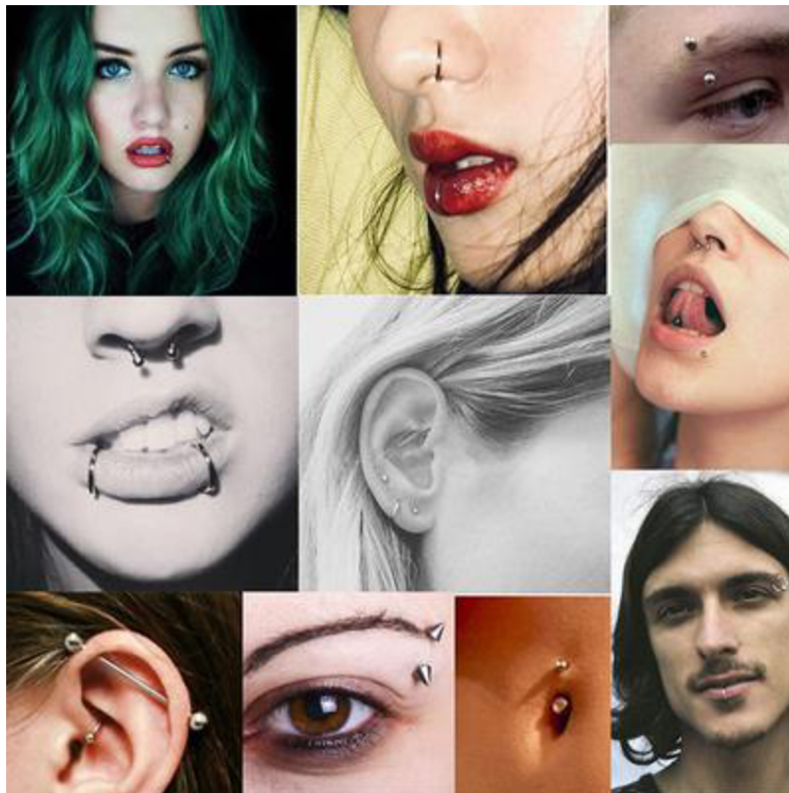

Piercing spolu s tetováním a dalšími technikami body artu (jako je například skarifikace) patří do skupiny tělesných modifikací.

V dnešní době už piercing není jen propíchnutý ušní lalůček, ale mnohem více. A liší se i důvody pro jeho pořízení. Weiss (2010) je rozdělil následovně:

- 1) **Rituální** – původ je v přírodních kmenech, pro které tento akt znamenal jakýsi rituální přechod, iniciační rituál jednotlivce.
- 2) **Psychologicko-estetické** – touha jedince se odlišovat, zvýšit si sebevědomí, případně překonat bolest.
- 3) **Sexuální** – jedinec věří v pozitivní přínos piercingu v sexuální oblasti, týká se např. piercingu v intimních partiích.

Protože piercing narušuje ochrannou bariéru kůže, do které je navíc vsazen tělu cizí předmět, existují rizika jako infekce, špatné hojení, případně zjizvení. Následná péče je tedy velice důležitá, aby se těmto komplikacím předešlo. (Angel a Saunders, 2021)

Obr. 16: Piercing.

(<https://www.joom.com/cs/products/61533b54082ea801a495752b>)

3.1 Historie piercingu

I když bychom si mohli myslet, že piercing je moderní novodobou záležitostí, není tomu tak. Stejně jako v případě tetování, i jeho historie sahá tisíce let nazpět. Důkazem nám jsou nejen mumie nebo nástěnné malby, ale také první písemné zmínky. (Weiss, 2010)

Za nejstarší důkaz existence piercingu považuje Fiksa (2005) nástěnné malby v Africe, datovány několik tisíc let před našim letopočtem. Na malbách je vyobrazeno zdobení piercingem v nosu a uších, do nichž se vkládaly šperky nejčastěji z kostí a zubů zvířat, případně ze dřeva nebo také bambusu.

Obr. 17: Australská domorodá žena s piercingem z kosti.

Fotografie Henryho Kinga, rok 1890.

(<https://wellcomecollection.org/works/ya8gvget>)

Angel a Saunders (2021) popisují další milníky v historii piercingu, a to tyto:

- Védy, hinduistické náboženské texty pocházející z doby okolo 1500 let před našim letopočtem, popisují bohyni Lakshmi, která údajně nosila piercing v nose a uších.

- Více než 5 tisíc let stará mumie Ötziho, ledového muže, na sobě neměla jen početná tetování, jak jsme již zmínili v kapitole tomuto tématu se věnující, ale překvapivě také piercing v uchu. Ušní lalůček byl navíc roztažen, což nyní nazýváme jako „roztahování uší“ a spadá to mezi tělesné modifikace.
- V kapitole o historii tetování jsme představili také tzv. Altajskou princeznu, jinak nazývanou „Princeznu Ukok“, jejíž mumie byla nalezena v sibiřské oblasti Ukok. V hrobce byly krom jiného objeveny zlaté náušnice, které jí patřily.
- Během let byly nalezeny i další náušnice a ozdoby do uší pocházející ze starověkého Řecka nebo Číny.
- Ve starověkém Říme se pomocí speciálního mechanického zařízení upevňovaného na předkožku snažila mužům omezit sexuální aktivita. Toto se provádělo nejčastěji otrokům, aby se zachovala jejich cudnost, nebo také gladiátorům k ochraně jejich síly, kterou by mohli ztratit skrze sexuální chování. Toto podstupovali také herci nebo zpěváci, kteří věřili, že styk má škodlivý dopad na hlas.
- Tuto metodu popsal v 5. století ve své lékařské encyklopedii římský spisovatel Celsus, jehož popis nese znaky novodobého „moderního piercingu“. Tato praxe se dokonce objevila i v Evropě, aby se zabránilo „škodlivému vlivu masturbace“ u mladých mužů.
- Nejstarší zmínku o piercingu žaludu najdeme v Kámasútře. Tento má sloužit ke zlepšení sexuálního prožitku muže a jeho partnerky.

Zmínky o piercingu se takto objevovaly napříč kontinenty. Informace o zdobení těla různých etnických kultur nám zprostředkovávali cestovatelé a objevitelé. Nejčastější a nejoblíbenější byl piercing uší. Některé kmeny ušní lalůčky také roztahovaly, například Bontokové, filipínské etnikum, které kromě tohoto praktikovalo i tetování. (Fiksa, 2020)

Dlouhou historii a velkou oblibu má také propichování nosu. Aplikace piercingu se prováděla během různých obřadů a rituálů. Například indiánský kmen Yuki prováděl dívkám v souvislosti s první menstruací nejen piercing uší a nosu, ba dokonce tetování (Foster in Soukup, 2014). Důležitý význam má piercing nosu také v indické kultuře. Tam se běžně aplikoval už malým dívkám a tento rituál měl sloužit k jejich ochraně před zlými silami a předcházení nemocem. Náušnice v nosní přepážce zase nosily vdané ženy. Ty si navíc různými řetízky zdobily i chřípí nosu. (Soukup, 2014) Piercing nosu mohl také vyjadřovat majetkové poměry rodiny, to se posuzovalo podle velikosti kroužku. Zámožnost evokoval i piercing uší, například v období Římské říše (Fiksa, 2005).

Obr. 18: Indická dívka s piercingem v nose.
(<https://cz.pinterest.com/pin/31314159883587981/>)

Další kmen, u kterého je piercing nosu tradiční záležitostí, jsou Daniové. Kmen žijící v Nové Guinei je známý svým zdobením – nosí čelenky z peří rajek a v nosní přepážce kančí kly. Zajímavostí je, že když místním ženám zemře příbuzný, usekne si jim článek prstu. (Fiksa, 2020)

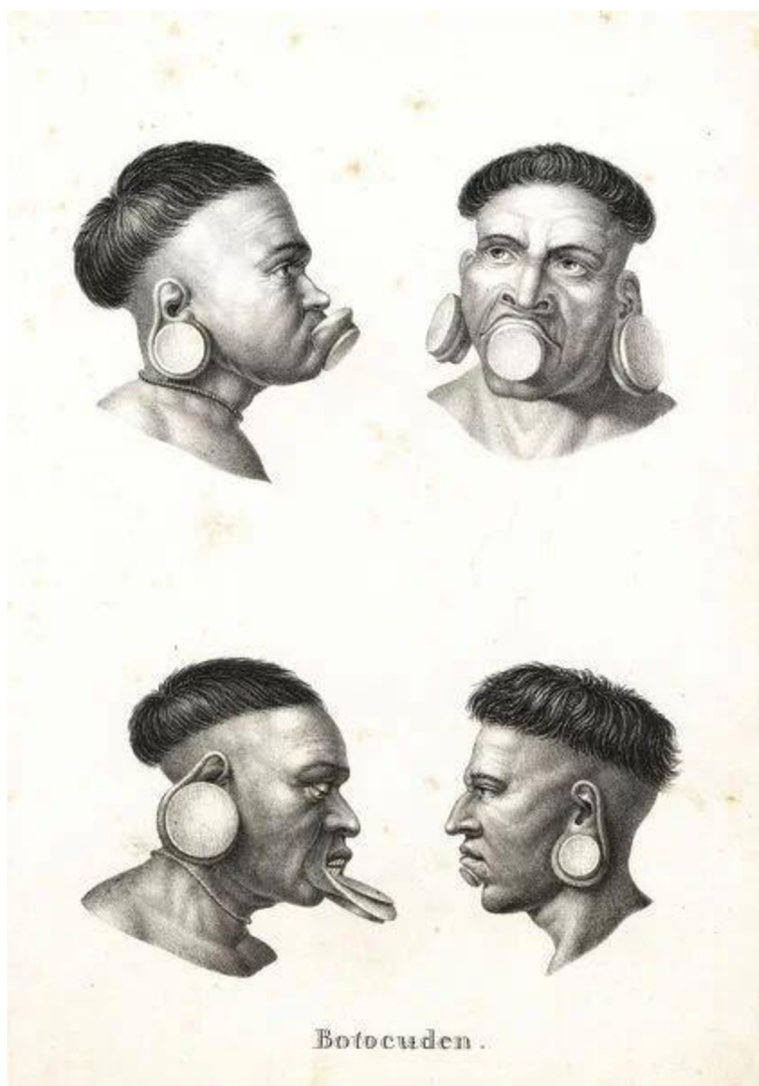

Obr. 19: Muž z kmene Dani. V nosní přepážce má kančí kly.

(<https://www.national-geographic.cz/galerie/odhalena-tajemstvi-kmene-dani.html?mm=7376641&photo=1>)

V přírodních kmenech však nezůstává pozadu ani piercing penisu. S oblibou jej prováděli muži z kmene Dajaků, žijící dodnes na Borneu. Kromě piercingu si aplikují i tetování. Fiksa (2020, s. 57) cituje úryvek z knihy *Dějiny lásky* pocházející z roku 1925: „*Dajakové propichují si žalud údu a zastrkují do otvoru holubí péro olejem natřené, aby otvor nemohl zarůstati. Před souloží vytáhnou péro a zastrkují si do údu zvláštní přístroj, který silným třením zvyšovati má ženskou rozkoš... Ženy vymocují si jejich používání tím, že odmítají muže, kteří přístrojku nemají.*“

Najdeme i další kmeny s oblibu nejen v tetování, ale i piercingu, a to poměrně netradičním. Jedním takovým je například indiánský kmen pocházející z brazilského státu Minas Gerais, který se nazývá Botocudo (Fiksa, 2020). Kmen je známý svými ozdobami, které nosí ve rtu a v uších. Jsou to dřevěné špunty nebo kotouče, které se následně vkládají do propíchnutých otvorů. Takovéto zdobení rtů je taktéž typické pro různé africké kmeny, které si do propíchnutého otvoru ve spodním rtu vkládají tzv. disky. Modifikace se nazývá „lip plate“. I v současné době najdeme mnohé příznivce daného piercingu, který vzbuzuje ale poměrně velkou kontroverzi. Po vyndání tzv. plugu (špuntu) ve rtu zůstane opravdu velká díra.

Obr. 20: Kmen Botocudo a jejich zdobení.
(<https://cz.pinterest.com/pin/38843615624000756/>)

Takto bychom mohli v historii piercingu pokračovat až do současnosti. Za zmínku ještě stojí extravagantní ženský piercing bradavky, který se objevil v Evropě za vlády francouzské panovnice Isabely Bavorské. Ženy této doby nosily hluboké dekolty a na bradavky si připínaly různé ozdoby. Později si je začaly i propichovat a provlékat mezi nimi řetízky. (Fiksa, 2005) Velký boom piercingu nastal v 60. letech minulého století s příchodem hnutí hippies a v 70. letech s hnutím punk. K rozšíření piercingu mezi všechny sociální skupiny jistě pomohl také módní a hudební průmysl. Stále častěji byli k vidění umělci a celebrity, kteří tomuto fenoménu propadli. V současné době patří piercing spolu s tetováním mezi nejoblíbenější a nejčastější tělesné modifikace napříč kulturami i věkovými skupinami.

3.2 Druhy piercingu

Jako jsme si v kapitole o tetování vyjmenovali různé jeho styly, i piercing můžeme rozdělit podle místa, kam se aplikuje. Nejčastější a pro společnost nejpřijatelnější je piercing uší, což dokládají propíchnuté ušní lalůčky většiny malých děvčátek napříč kontinenty.

Dále můžeme rozdělit piercing následovně:

- piercing obočí
- piercing nosu
- piercing v okolí ústní dutiny (např. piercing jazyka, rtu, uzdičky)
- piercing bradavky
- piercing pupíku
- piercing intimních partií (jak u žen, tak mužů).

3.2.1 Microdermal

Microdermální piercing je specifický typ piercingu, který je možno aplikovat téměř kamkoliv na těle. Je to díky speciálnímu šperku, který se zavádí přímo pod kůži. Legendární pražský salon Hell popisuje zavádění microdermálního šperku následovně (Dostupné z: <https://hell.cz/piercing#edfd5cda981eda47e>): „V případě mikrodermálu se kůže nepropichuje jehlou. Používá se nástroj zvaný puncher (vyslovováno pančr, z angl. punch = prorazit), což je kruhový skalpel s průměrem 1,5-2 mm. Funguje v podstatě jako miniaturní vykrajovátko na cukroví. S ním se do kůže vykrojí kolečko a do vzniklého otvoru se vsadí oválná základna mikrodermálu tak, že otvorem po puncheru vyčnívá pouze dřík šperku.“

Bolestivost je podobná jako u klasického piercingu, kde se samozřejmě liší podle místa aplikace. Kůže základnou šperku postupně proroste, ale protože je microdermal tělu cizí předmět, často se stává, že se jej snaží vytlačit pryč. Stejně jako v případě tetování nebo klasického piercingu je nutná následná péče i zde. Hrozí riziko nejen zanícení, ale i zachycení šperku oblečením nebo třeba ručníkem.

Obr. 21: Různé druhy piercingu v obličejí.
(https://hell.cz/piercing#iLightbox/gallery_image_1/1)

Obr. 22: Microdermalní piercing.
(<https://medicalpiercing.ca/piercing-removal/>)

4 Další tělesné modifikace

Tetování spolu s piercingem patří mezi nejstarší, nejznámější a současně i mezi nejoblíbenější druh tělesných modifikací. Většina lidí, která má body art v oblíbě, má jedno nebo druhé, případně obojí. Jsou zde ale i jiné modifikace – méně známé, za to ale opravdu neotřelé. U některých z nich je změna fyzického vzhledu více než nápadná, často i nenávratná. Zásah do těla je skutečně veliký, a právě z tohoto důvodu požaduje například již zmiňovaný salon Hell, aby zájemci o tyto modifikace měli minimálně 21 let, výborný zdravotní stav i „čistou mysl“. Samotné modifikaci předchází také osobní pohovor, kde se zájemce dozví vše potřebné ohledně zákroku a doby hojení, ale také o rizicích, která s sebou těžké modifikace přinášejí. Samotná aplikace se neobejde bez zkušeného modifikátora, který musí mít nejen nezbytné znalosti z anatomie lidského těla, ale také patřičnou praxi při provádění těchto zákroků. (Dostupné z: <https://hell.cz/modifikace/>)

4.1 Skarifikace

Skarifikace neboli jizvení, je odvozeno z anglického slova „scar“ = jizva. Je to metoda, která se uplatňovala již od starověku, zejména v kmenových nebo etnických skupinách v Africe, Austrálii, stejně tak i v některých indiánských kmenech, jako jsou Mayové, Huastekové nebo Chichimekové. Důvody této praxe se různí, avšak většinou jde o iniciační rituály, estetické důvody, případně posílení společenského postavení a moci. Skarifikace v domorodých kulturách je stále běžnou praxí a většinou je kombinována i s ostatními druhy tělesných modifikací jako je tetování, piercing nebo body painting (malování na tělo). Technika skarifikace se v poslední době se stala běžnou i v západních společnostech, zejména u mladých dospělých. (De Cuyper a Pérez-Cotapos, 2010)

Stejně jako u jiných forem body artu není skarifikace projevem psychického onemocnění. Je třeba tuto oddělit od záměrného sebepoškozování, kde jsou důvody jedince k tomuto počínání podle Kriegelové (2008) následující: fyzická bolest má zastínit bolest psychickou, odvedení pozornosti od vtíravých a nepříjemných myšlenek a pocitů, sebetrestání z důvodu vlastní nesnášenlivosti, tzv. „volání o pomoc“, případně možnost kontroly nad vlastním tělem.

Skarifikaci můžeme rozdělit na tzv. cutting, což je řezání, a tzv. branding, což je pálení. Při cuttingu se pomocí skalpelu zhotovují umělecké jizvy, je tedy možné vyřezat i detailnější motivy. Na rozdíl od piercingu je v tomto případě nezbytné, aby se rána udržela čerstvá co možná nejdéle, jen tak se docílí výraznějších jizev. Proto je potřeba strupy pravidelně odstraňovat. Při brandingu se jizvy tvoří pomocí žhavých předmětů, a to buď formou z rozžhavené chirurgické oceli nebo speciálním skalpelem, který najednou řeže i pálí. Péče po aplikaci je stejná jako při cuttingu, pro výrazný efekt musí jizva zůstat co nejdéle čerstvá. (Dostupné z: <https://hell.cz/modifikace/>)

Obr. 23: Kmenové jizvení.

(<https://historycollection.com/embellishment-and-mutilation-were-part-of-the-10-most-bizarre-fashion-trends-in-history/9/>)

Obr. 24: Skarifikace nyní.

(<https://patrycjareimusdesign.blogs.lincoln.ac.uk/2015/10/16/body-horror-part-2/>)

4.2 Implantáty

Z výčtu tělesných modifikací patří implantáty mezi ty nejrizikovější zásahy do těla. Při tomto zákroku se pod kůži nositele vkládají různé předměty, například kuličky, hvězdy, srdce atp., které jsou vyrobeny ze zdravotně neškodných materiálů, a to buď ze silikonu nebo teflonu. Cílem této proměny je fyzická změna těla nositele, který má o svém vzhledu jasnou představu. (Dostupné z: <https://hell.cz/modifikace/>)

Implantáty se dělí na dva druhy: subdermální implantáty, které se do podkoží umístí celé, a transdermální implantáty, které vzhledem připomínají větší microdermal, tudíž závit a část šperku jsou nad pokožkou. Jedná se o velice rizikovou modifikaci, asi 80 % těchto implantátů tělo vyloučí ven. (tamtéž) Mezi příznivci implantátů jsou často v oblibě ty, které se aplikují nad čelo a vytvářejí dojem jakýchsi růžků. Tyto proměny už jsou opravdu radikální a vzhled jedince má často pramálo společného s tím, jak vypadal před těmito modifikacemi.

Obr. 25: Maria Jose Cristerna, bývalá mexická právnička,
která propadla tělesným modifikacím.

(<https://chfvision.com/modificacion-corporal-extrema/mexican-body-modification-and-tattoo-artist-maria-jose-cristerna-also-known-as-vampire-woman-poses-for-a-portrait-at-caracass-international-tattoo-festival/>)

4.3 Roztahování uší

Roztahování ušních lalůček se řadí mezi další tělesnou modifikaci oblíbenou i v současné době. Jak už jsme zmínili v jedné z předešlých kapitol, roztažený ušní lalůček měl i slavný ledový muž Ötzi, jehož mumie je stará více než 5 tisíc let. Roztahování uší tedy není žádnou novodobou záležitostí a provozoval jej například i kmen pocházející z Filipín – Bontokové. Ten praktikoval i tetování, a to již u desetiletých dětí. (Fiksa, 2020)

V případě každé tělesné modifikace se může stát, že nás po nějakém čase omrzí. Piercing vytáhneme, vzpomínkou na něj bude ve většině případů malá jizva. Odstranění tetování je velice nákladná záležitost, jen málo lidí se k tomuto procesu rozhodne, častěji si nechtěný motiv nechají přetetovat nějakým novým, tomu se říká tzv. cover-up, z anglického „cover“ = zakrýt / překrýt. Roztažené ušní lalůčky se mohou vrátit do původního tvaru, pokud však byly roztažovány opatrně, a ne více jak na 8 milimetrů. V opačném případě je možné jejich sešití / rekonstrukce. V salonu Hell je možné tuto modifikaci podstoupit i pod hranicí věku 18 let, avšak po osobní konzultaci s rodiči zájemce. (Dostupné z: <https://hell.cz/modifikace/>)

Obr. 26: Dívka z kmene Bontoků.

(<https://www.gutenberg.org/files/3308/3308-h/3308-h.htm>)

V některých kmenech nebylo tradiční jen roztahování uší, ale i jiných částí těla. Již jsme zmínili například brazilský kmen Botocudo, který si do otvoru ve spodním rtu vkládal dřevěné špunty, tzv. plugy. Naproti tomu indický kmen Apatami praktikuje u svých žen vkládání bambusových plugů do nosního chřípí. S touto metodou se začínalo u dívek již ve věku pěti nebo šesti let. Postupně se tak díry v nose roztahovaly až na požadovanou velikost. V roce 1974 asociace Apatami Youth však nařídila od této tradice upustit. (Fiksa, 2020)

Obr. 27: Dívka z kmene Apatami, r. 1944.
(<https://cz.pinterest.com/pin/2744449750108612/>)

4.4 Split jazyka

Split jazyka, jinými slovy hadí jazyk nebo rozštěp jazyka, je těžká tělesná modifikace, která je nenávratná. Z tohoto důvodu je nezbytné, aby měl zájemce minimálně 21 let. Zákroku předchází také důkladná osobní konzultace, která má za úkol předejít tomu, že zájemce jedná pouze ve stavu náhlého zaujetí a časem by tohoto rozhodnutí litoval. Samotné provedení zákroku je takové, že se jazyk uprostřed nařízne a zároveň upraví tak, aby zpět nesrostl. Pokud je split hodně hluboký, může se u jedince objevit šišlání nebo zhoršená výslovnost, které jsou, bohužel, nevratné. Jinak se jazyk hojí poměrně dobře, a i když to chce sice trochu cviku, po rozštěpu jazyka je možné ovládat každou jeho polovinu zvlášť, což většina z těch, kteří hadí jazyk mají, ráda dělá. (Dostupné z: <https://hell.cz/modifikace/>)

Obr. 28: Split jazyka, těsně po zákroku.

(<https://www.pinterest.co.uk/pin/306667055871393131/>)

Obr. 29: Split jazyka, po zahojení.

(<https://www.pinterest.co.uk/pin/306667055871776435/>)

4.5 Ear pointing

Poslední tělesnou modifikací, které se budeme v této práci věnovat, je tzv. ear pointing, neboli elfí uši. Stejně jako v předešlém případě, i zde jde o těžkou a nenávratnou modifikaci, která pro samotného modifikátora patří mezi tu nejobtížnější. Příprava je tedy stejná jako v případě splitu jazyka – věk zájemce musí být minimálně 21 let a osobní pohovor je taktéž nezbytností. Samotný zákrok spočívá v tom, že se horní část chrupavky ucha upraví tak, aby měla špičatý tvar, ne zaoblený. Část vnějšího okraje ucha se odstraní a sešije do žádoucího (špičatého) tvaru. Toto potom připomíná právě ony zmiňované elfí uši. Léčba je dlouhodobá, je nutná důkladná péče a fixace tvaru náplastí. Tato modifikace žádným způsobem neovlivňuje sluch. (Dostupné z: <https://hell.cz/modifikace/>)

Obr. 30: Ear pointing.

(<https://cz.pinterest.com/pin/11892386508981195/>)

5 Tetování a piercing na pracovišti

Pojetí toho, co je krásné a vkusné se sice během let mění, ale faktem zůstává to, že fyzická atraktivita a půvab jsou známkou profitu na pracovním trhu, a to bez ohledu na věku, vzdělání nebo inteligenci dotyčného. Studie v Severní Americe přišla se závěrem, že lidé, kteří lépe vypadají, si více vydělají. Tam je tento rozdíl dokonce více citelný u mužů než u žen, ti přitažlivější mají v průměru o 17 % vyšší mzdu ve srovnání s těmi méně atraktivními. U žen je to 12 %. Rozdíl sice není nikterak závratný, ale kdyby atraktivita na trhu práce neměla své místo, nebyla by o rozdílnosti v příjmech vůbec řeč. (Matějů a kol., 2017)

Už prý Aristoteles prohlásil, že „*krása je nejlepším doporučujícím dopisem*“ (Matějů a kol., 2017, s. 9), jenže co je pěkné a atraktivní pro jednoho, nemusí být pěkné a atraktivní pro druhého, u tělesných modifikací to jistě platí dvojnásob. Každý člověk je jedinečný a mělo by mu být umožněno být sám sebou. Vytváření vlastní autentické identity však není možné bez společnosti, což se občas jeví jako začarovaný kruh. Může se totiž stát, že společnost člověka pohltí natolik, že přestane být sám sebou, svou identitu ztratí a stane se výlučně osobou sociální. Dotyčný již nezvládne ustoupit od své sociální role, která mu byla přidělena. (Kubátová, 2010)

Být autentický a „svůj“ může být ve společnosti těžké obzvláště v případě, kdy člověk podlehne umění body artu. Na jednu stranu je to pro dotyčného neoddělitelná součást jeho života, umění, vášně a životní styl, na druhou stranu si může pokládat otázky, jestli vůbec a jak moc fyzická proměna vzhledu ovlivní jeho sociální život, obzvláště pak ten pracovní. Svým tělem totiž promlouváme ke svému okolí a náš úspěch jde ruku v ruce s naší image, ať už v pozitivním nebo negativním slova smyslu. Lewis (in Fialová, 2006) na základě výzkumu na kalifornské univerzitě deklaruje, že více než polovina informací, které o sobě předáme svému okolí, pochází z řeči našeho těla, pouze 7 % skýtají slova. Naše tělo je tedy zásadní prvek v sociální interakci a nejedná se jen o mimiku, gestiku a vystupování, ale také o fyzický vzhled. Zcela podstatný je taktéž první dojem, který na své okolí uděláme. Podle některých odborníků si v průběhu prvních 120 vteřin utvoříme trvalý úsudek o druhém člověku. (Fialová, 2006)

Efekt prvního dojmu může mít o to větší vliv na trhu práce, když navíc vezmeme v potaz, že máme na svém těle tetování nebo piercing. Zákoník práce sice tělesné modifikace nikterak neupravuje, ale stále se najdou profese, kde mít takto upravený zevnějšek není zcela žádoucí. Většinou se jedná o pozice, které kladou důraz na dress code a zaměstnanci bývají v pravidelném styku s veřejností. Může se jednat například o bankovní nebo státní sféru. Jednoduché řešení je tetování nebo piercing zakrýt oděvem, zaměstnavatelé mnohdy ani netuší, že jeho zaměstnanec některou z těchto modifikací má. Problém ale může nastat, pokud je ozdobený obličej, tam už zakrytí není možné. V takové situaci se může stát, že dá zaměstnavatel přednost kandidátovi, který modifikací v obličejí nedisponuje. Prokázat v tomto případě diskriminační jednání je spíš nemožné, avšak pravdou je, že viditelné tělesné modifikace mohou negativním způsobem ovlivnit uplatnění na trhu práce.

Fialová (2006) uvádí, že svým vzhledem o sobě prozrazujeme nemalé množství informací. Nejedná se jen o pohlaví a věk, ale také třeba sociální status nebo příslušnost k určité skupině, což je většinou patrné ze stylu oblékání, volby účesu nebo zdobení, které tuto příslušnost ještě více umocní. Může být s podivem, že na jednu stranu je čím dál větší důraz kladen na individualitu člověka, jeho autentičnost, rovnost a specifické potřeby, ale na tu druhou může upravený fyzický vzhled zapříčinit neúspěch na pracovním trhu. Tělesné modifikace mohou i nyní v určitých profesích vzbuzovat nelibost a kontroverzi, a to i přesto, že společnost otevřeně akceptuje spoustu jiných tělesných úprav. Zvětšená ňadra, vyplněné hýždě nebo brada, odsátý tuk z libovolných tělesných partií, upravený nos, obličej napíchaný botulotoxinem, umělé řasy, zahuštěné vlasy nebo nepřírozeně snědá pleť ze solária. Toto vše lze v současné společnosti považovat za standard, mnohými lidmi dokonce žádoucí a nezbytný k dosažení úspěchu a uspokojení z vlastního těla. Naproti tomu rozsáhlé tetování nebo větší množství piercingových šperků mohou stále vzbuzovat zvědavost a údiv, v horším případě i zavržení.

Jsou však profese, kde body art vůbec žádnou překážkou není, ba naopak. Jít do tetovacího salonu a vidět tatéře bez tetování, to je téměř nemožné. Totéž platí u piercingu. Tělesné modifikace postupně pronikají do širokého spektra profesí, zalíbení v nich našli sportovci, herci, umělci, ale také manažeři, lékaři nebo politici. Ale jak je na tom učitelská profese? Je vhodné, aby měl pedagog tetování nebo piercing?

6 Osobnost učitele

V počátečních úryvcích slavného díla *Prótagoras* vyřkne Platón otázku: „*kdo je to dobrý učitel?*“ (Strouhal, 2016, s. 9) Ani dnes nenajdeme jednoznačně shodnou odpověď. Práce s dětmi je totiž skutečně náročná, pokud ji navíc chceme dělat opravdu zodpovědně a srdcem. Nároky na pedagogy se stále zvyšují, stejně jako počet žáků se specifickými vzdělávacími potřebami. Na jedné straně máme rodiče, kteří nabývají pedagogických znalostí a mají chuť se školou a učiteli spolupracovat, na straně druhé jsou tu rodiče, kteří nejeví žádný zájem o vzdělání svých dětí. Na učitele tedy působí řada stresových faktorů a nepřidá jim ani protichůdný společenský status. To vše může vést k psychosomatickým obtížím, nemocem, dokonce i syndromu vyhoření. (Švamberg Šauerová, 2018) I přes jasná negativa, která s sebou tato profese přináší, jsou každoročně pedagogické fakulty plné nových studentů s cílem stát se pedagogem. Tato práce však není pro každého, a někteří dříve či později zjistí, že se v životě chtějí ubírat jiným směrem, a pedagogickou půdu opouští.

6.1 Osobnostní předpoklady učitele

Psychika osobnosti je „*dynamický interakční systém*“ (Mikšík in Dytrtová, 2009) určený vztahem mezi vnitřními předpoklady a vnějšími podmínkami. Formování osobnosti učitele je složitý proces, kterému se věnuje pedeutologie, což je věda o osobnosti učitele. Nejjednodušší cestou, jak blíže osobnost učitele poznat, je sledovat její v reálných interakcích během výchovně-vzdělávacího procesu a v akčním prostředí, kterým je škola. (Dytrtová, 2009)

Podle Mikšíka (in Dytrtová, 2009) by měl učitel vykazovat tyto osobnostní předpoklady:

- psychická odolnost
- inteligenční úroveň
- kreativita
- operační myšlení
- adaptabilita
- osvojování nových poznatků
- sociální empatie
- komunikativnost.

Naproti tomuto Kalhous a Horák (in Dytrtová, 2009) sepsali pedagogické dovednosti v tzv. učitelském desateru:

- znalost komunikace se žáky
- vhodné ohodnocení výkonů žáků
- umět provádět ústní zkoušení
- znát metodiku odměn a trestů a umět ji aplikovat v praxi
- umět se rychle rozhodovat i v nestandardních situacích
- znát metody vysvětlování / přesvědčování / příkladu a umět je použít
- znát metody výuky a vědět, kterou z nich adekvátně zvolit
- mít jasnou vlastní strukturu vzdělání a výchovy
- znát základní výchovné problémy žáků a umět je správně diagnostikovat
- rozumět významu spolupráce školy a rodiny v aktuálních podmínkách.

Z výše psaného je patrné, že učitel by měl být odborník a profesionál, který pozitivním způsobem formuje své žáky a chápe jejich potřeby. Sám by měl být také schopen určité sebereflexe a sebekritiky, jedině tak se ve své profesi může posouvat dále a učit se ze svých vlastních chyb. Když k tomu všemu přidáme jako podstatnou složku empatii a pedagogický optimismus, jehož hlasatelem a šířitelem byl J. A. Komenský, máme vše potřebné pro kvalitní třídní klima, alespoň co se strany učitele týká. (Dytrtová, 2009) Abychom však měli hodnotné sociální vztahy, je dle Mikšíka (in Dytrtová, 2009) nezbytné prohlubovat emoční inteligenci v určitých oblastech: vědomí sama sebe, organizovanost vlastního života (především v emocionální rovině), vlastní motivace, schopnost empatie a aktivní přístup v kontaktu s druhými.

Třídní klima však netvoří jen učitel, ale neopomenutelnou složkou jsou taktéž žáci, a s těmi jdou ruku v ruce jejich rodiče. Pokud spolu tyto tři subjekty vzájemně komunikují a kooperují, málokdy nastane problém, který by nebylo možné vyřešit. Toto je ideální stav, kterého by jistě ráda dosáhla většina učitelů (a snad i rodičů), ale realita mluví jinak. Komunikace mezi učiteli a rodiči není často na dobré úrovni a bohužel se také čím dál více vytrácí i respekt k učitelské profesi. Vzájemná kooperace mezi učiteli a rodiči je však podstatným prvkem v oblasti vzdělávání, především na školách základních, kde je komunikace mezi dospělými nezbytná (Čapek, 2013).

Epsteinová (in Čapek, 2013) rozděluje spolupráci rodičů se školou do několika úrovní, jsou to tyto:

- rodič plní pouze základní rodičovské povinnosti
- existuje vzájemná komunikace mezi rodiči a školou
- rodič je zapojen jako dobrovolník do činností školy
- rodič je zapojen do domácí přípravy
- rodič je zainteresován do rozhodování ohledně školních záležitostí
- rodič je zapojen do školní komunity.

Podle Čapka (2013) je však většina českých škol maximálně na úrovni druhého stupně, a proto ve své publikaci, která je věnována nejen učitelům, ale i jejich vedení, předkládá praktické návody, jak efektivně vztahy mezi rodiči a školou prohlubovat a zkvalitnit je.

Mít všechny zmiňované osobnostní předpoklady, znát perfektně všechny vyučovací metody a vhodně je v praxi aplikovat, mít ve třídě žáky, které učivo zajímá, a po boku rodiče těchto žáků, kteří chtějí se školou aktivně spolupracovat. To je optimální stav, bohužel utopický. A kdo je to tedy dobrý učitel? Možná ten, který si hravě poradí v situacích, jež jsou vzdálené výše popsanému ideálu.

6.2 Sociální postavení učitele

Učitel ve své profesi zastává spoustu rolí. Každá má svůj charakteristický obsah a vzájemně jsou neoddělitelné. Vašutová (in Dytrtová, 2009, s. 36) se inspirovala zahraničními modely a předkládá uspořádání těch pedagogických rolí, které učitel ve své profesi denně vykonává:

- *„poskytovatel poznatků a zkušeností,*
- *poradce a podporovatel,*
- *projektant a tvůrce,*
- *diagnostik a klinik,*
- *reflektivní hodnotitel,*
- *třídní a školní manažer,*
- *socializační a kultivační vzor.“*

Je zřejmé, že na osobnost učitele jsou kladeny vysoké požadavky, a to nejen ty profesní, ale také osobnostní. Ale jak na pedagogy nahlíží společnost? Názory se historicky mění. Faktem ale je, že učitel byl a stále zůstává jakýmsi „...*konkrétním modelem etického jednání v životě. Jeho selhání či protimluvy a rozpory v hodnotách a chování jsou vnímány velmi ostře (mnohem výrazněji než shody v obojím)*“ (Gillernová a kol., 2011, s. 149). Učitelé jsou pod drobnohledem společnosti a mnozí si je idealizují jako ty, kteří nikdy neselžou, všechno znají a se vším si poradí. Problém může nastat, když se učitel s touto nereálnou normou ztotožní a přijme ji za svou. Nerealistická očekávání mohou mít negativní dopad na jeho psychiku a celkové zdraví. (Gillernová, 2011)

Názor veřejnosti má na sociální postavení učitelů nemalý vliv. Pro někoho je učitel někdo, kdo má hodně volna a málo práce. Kolik je za touto činností práce a hodin příprav na vyučování, kdy prázdniny jsou nezbytné k fyzické i psychické regeneraci, už však spousta lidí nevidí. Valnému mínění nepřidávají ani média, kterými jsou propírány veskrze negativní kauzy nebo to, jak se učitelům neustále navyšují platy. To, že je realita jiná, už většina diváků neví, a tak se může ve vztahu k této profesi objevit i jakási závist a opovrhování. Učitel už často pro rodiče není partner, se kterým by měl v první řadě řešit školní záležitosti svého dítěte, ale často je považován za jakéhosi protivníka jeho školou povinnému dítěti. Je nutné však zmínit, že naproti tomu jsou samozřejmě i lidé, kteří si pedagogy váží a jejich práci oceňují a podporují.

Mluvili jsme o tom, že učitel je považován za určitý symbol morálky, někoho, kdo se chová správně a dělá správná rozhodnutí. Jsou na něj kladeny značné požadavky a očekává se jeho profesionalita. Jak ale může na společnost zapůsobit fakt, když má učitel jednu nebo více tělesných modifikací? Může to jeho profesi dehonestovat nebo naopak probudit u veřejnosti toleranci a uvědomění si toho, že učitelé jsou také jen lidé se všemi svými starostmi, radostmi, zálibami a vášněmi? Britská studie z roku 2011 prokázala, že tetování zvyšuje lidem, kteří si jej nechají aplikovat, sebevědomí (Explained, 2018, dostupné z: prostřednictvím streamovací služby Netflix). Cítit se dobře ve svém těle je základ pro spokojený, osobní i ten profesní, život. Jednoznačnou odpověď na to, zda je vhodné, aby měl pedagog tělesnou modifikaci, nenajdeme. Každý jedinec má na danou věc svůj subjektivní pohled, a zatímco jednomu rodiči může učitel s tetováním vadit, jiný naopak ocení jeho originalitu a více než o vzhled se bude zajímat o to, jak daný pedagog pracuje s jeho dítětem. Pokusíme se však prozkoumat to, jak na problematiku tělesných modifikací mezi pedagogy nahlíží oni sami.

PRAKTICKÁ ČÁST

7 Výzkumná část

V teoretické části jsme se věnovali popisu a historii tetování, piercingu i permanentního make-upu. Zmínili jsme také další tělesné modifikace a blíže si je popsali. Zdobením těla na pracovišti a přiblížením osobnosti učitele s jeho osobnostními předpoklady a sociálním postavením, jsme zakončili teoretickou část. Nyní je na řadě část praktická, která má za úkol ověřit problematiku body artu v praxi – v učitelské populaci.

Protože je body art na svém velkém vzestupu a ozdobené tělo mají lidé napříč profesemi, zajímalo nás, jak je to s profesí učitelskou. Jak se učitelé dívají na své kolegy s tetováním, kolik jich samotných má piercing nebo permanentní make-up? Myslí si, že učitel s tetováním může mít negativní vliv na své žáky? A kdyby byli v pozici ředitele školy, přijali by učitele s tělesnou modifikací? Tyto a další otázky budou zodpovězeny v následujících podkapitolách.

Nejprve si stanovíme cíle našeho výzkumného šetření. Z těch budou vycházet výzkumné otázky spolu s výzkumnými předpoklady. Popíšeme si sledovaný vzorek, jimž budou učitelé základních škol. Další kapitola objasní, jak probíhal sběr dat, případně zda při něm nastala nějaká úskalí. Jakou jsme zvolili metodu pro výzkumné šetření si řekneme poté. A nakonec bude následovat to hlavní – vyhodnocení výsledků výzkumu. V diskuzi v závěru této části práce zhodnotíme, zda se nám podařilo naplnit cíle výzkumu, a zda se potvrdily námi stanovené výzkumné hypotézy.

7.1 Cíle výzkumu

Před stanovením problému v praktické části práce bychom měli nejprve začít tzv. **předběžnou teoretickou analýzou poznatků** v té oblasti, kterou budeme zkoumat. Seznámíme se s úrovní poznatků v dané oblasti, shromáždíme podstatné informace a případně zjistíme, zda již byly realizovány podobné výzkumy. Tuto část práce je dobré nepodceňovat, vyhneme se případným chybám, které mohli udělat autoři před námi, nebo nebudeme zbytečně hledat řešení na problémy, které již byly vyřešeny. (Chrásková, 2016) Nejpodstatnějším zdrojem informací je studium odborné literatury, ať v tištěné nebo (v této době stále populárnější) elektronické podobě.

Poté, co jsme si prostudovali a ujasnili vše potřebné, stanovíme cíle výzkumu. Ty jsou následující:

- zjistit, jaký mají učitelé názor na body art
- odhalit, kolik učitelů má tetování, piercing nebo permanentní make-up
- prozkoumat, jaká byla jejich motivace k tomu nechat si ozdobit tělo
- ověřit, zda znají i jiné tělesné modifikace a pokud ano, zda některou z nich mají
- zjistit, zda se kvůli tetování nebo piercingu setkali s diskriminací ze strany nadřízených, kolegů nebo rodičů žáků
- prozkoumat, zda si učitelé myslí, že učitel s tetováním nebo piercingem může mít negativní vliv na své žáky

Cíle výzkumu se budeme snažit naplnit pomocí nestandardizovaného dotazníku vlastní konstrukce, jež bude k nahlédnutí v kapitole „Přílohy“ této práce.

7.2 Výzkumné otázky

Na výzkumné cíle přímo navazují výzkumné otázky, které jsme si stanovili následovně:

- Výzkumná otázka č. 1:
Jaký počet respondentů má/nemá tetování?
- Výzkumná otázka č. 2:
Jaký počet respondentů má/nemá piercing?
- Výzkumná otázka č. 3:
Jaký počet respondentů má/nemá permanentní make-up?
- Výzkumná otázka č. 4:
Jaký počet respondentů se setkal/nesetkal s diskriminací ze strany nadřízených, kolegů nebo rodičů žáků?
- Výzkumná otázka č. 5:
Jaký počet respondentů si myslí, že je/není vhodné, aby měl učitel tetování nebo piercing na viditelném místě?
- Výzkumná otázka č. 6:
Jaký počet respondentů si myslí, že učitel s tetováním nebo piercingem má negativní vliv na své žáky?

Na základě těchto otázek jsme vhodně sestavili dotazník, jehož prostřednictvím chceme získat odpovědi právě na výše uvedené výzkumné otázky. Dotazník obsahuje 25 otázek, posléze bude vyhodnocen a zaznamenán do tabulek a grafů. Blíže si jej popíšeme v kapitole „Výzkumné metody“.

7.3 Výzkumné předpoklady

Jádrem kvantitativních výzkumů jsou hypotézy, tzv. tvrzení, která vyjadřujeme oznamovací větou, kdežto výzkumný problém je vyjádřen větou tázací. Hypotéza musí být empiricky ověřitelná, avšak není možné ji definitivně dokázat, protože nemůžeme vyloučit možnost, že při dalším ověřování nebudou objevena nová fakta, která stávající hypotézu vyvrátí. Pokud jsou hypotézy formulovány na počátku výzkumu, nazýváme je tzv. **věcnými hypotézami**. (Chráska, 2016)

Protože my jsme si jako výzkumnou metodu zvolili tu kvantitativní, jsou výzkumné předpoklady (hypotézy) této práce, stanovené na základě výše uvedených výzkumných otázek, tyto:

- Výzkumný předpoklad č. 1:
Předpokládáme, že většina respondentů má tělo bez tetování.

- Výzkumný předpoklad č. 2:
Předpokládáme, že většina respondentů má tělo bez piercingu.

- Výzkumný předpoklad č. 3:
Předpokládáme, že většina respondentů má obličej bez permanentního make-upu.

- Výzkumný předpoklad č. 4:
Předpokládáme, že pouze malý počet respondentů, kteří mají tetování nebo piercing, se setkali s diskriminací ze strany nadřízených, kolegů nebo rodičů žáků.

- Výzkumný předpoklad č. 5:
Předpokládáme, že většina respondentů si myslí, že není vhodné, aby měl učitel tetování nebo piercing na viditelném místě.

- Výzkumný předpoklad č. 6:
Předpokládáme, že většina respondentů si myslí, že učitel s tetováním nebo piercingem má negativní vliv na své žáky.

Zda můžeme vyslovenou hypotézu přijmout a nerozporuje empirickým faktům, zjistíme při jejím ověřování (verifikaci). (Chráska, 2016) Výsledky výzkumu vyhodnotíme a blíže zanalyzujeme v kapitole „Výsledky šetření“. V následující kapitole si popíšeme zkoumaný vzorek a postup při sběru dat.

7.4 Popis sledovaného vzorku

Sledovaný vzorek pro výzkumnou část byl záměrně vybrán v okrese Nový Jičín, odkud autorka práce pochází. Výsledky výzkumu by tedy neměly být zveřejněny na celou ČR. Protože autorka studuje obor Učitelství pro 1.stupeň základních škol a speciální pedagogiku, jako sledovaný vzorek si vybrala právě učitele ze základních a speciálních škol. Dotazník nebyl věkově omezen, odpovídat tedy mohli všichni pedagogové, kteří měli zájem se na tomto šetření podílet.

Je nezbytné, aby byl při takovémto výzkumu dodržen zákon č. 101/2000 Sb. (zákon o ochraně osobních údajů), protože se jedná o citlivá data jedince a lze jej díky nim identifikovat. Z tohoto důvodu se při dotazníkovém šetření nejčastěji využívá anonymních dotazníků. (Svoboda, 2012)

Také náš dotazník není výjimkou – je tedy anonymní, což může zvýšit jeho návratnost a nebude u respondentů vzbuzovat rozpaky z toho, že na sebe prozradí své citlivé údaje.

7.5 Popis sběru dat

Jak již bylo zmíněno, dotazníkové šetření probíhalo v okrese Nový Jičín. Z tohoto důvodu autorka chtěla většinu škol navštívit osobně a dotazníky pedagogům předat. Osobní setkání s pedagogy může přinést větší návratnosti dotazníků, ale i pro samotné respondenty může být příjemné se s autorem práce setkat a nad daným tématem pohovořit.

Bohužel v době, kdy bylo dotazníkové šetření konáno (únor / březen 2021), nacházela se nejen celá ČR, ale i zbytek světa v pandemii Covid-19. Toto vedlo autorku práce k tomu, že upustila od rozhodnutí navštívit vybrané školy osobně a rozeslala dotazníky elektronickou poštou.

Osloveno bylo 50 základních a speciálních škol v okrese Nový Jičín. Ať už ve větších městech jako Kopřivnice, Nový Jičín, Frenštát pod Radhoštěm, tak v těch menších jako Studénka, Bílovec, Fulnek a Štramberk. Výjimkou nebyly ani vesnice, například Kujavy, Pustějov, Albrechtický, Hodslavice a jiné. Jejich ředitelé / ředitelky byli požádáni o následné rozeslání dotazníku svým pedagogům. Pouze tři ředitelky a jedna zástupkyně na email odpověděly s kladným stanoviskem, že dotazník učitelům rozešlou. Toto však s jistotou udělalo i přes chybějící odpověď více řídicích pracovníků, protože dotazník zodpovědělo celkem 181 respondentů během 22 dnů, kdy sběr dat trval.

Návratnost považujeme pro účely tohoto výzkumu za dostačující, i když je pravdou, že autorka práce ji čekala o něco vyšší. Toto však přisuzujeme tehdejší pandemické situaci, které byla pro pedagogy velice náročná. Museli se vypořádat s distanční výukou a mnohými dalšími problémy, které s sebou pandemii přinesla. Je tedy dosti pravděpodobné, že spousta pedagogů na vyplňování dotazníku jednoduše neměla náladu. Autorka si váží všech, kteří si i přes tuto nelehkou situaci našli chvíli času a ten věnovali její práci.

7.6 Výzkumné metody

Při ověřování hypotézy jde o to, zda ji můžeme přijmout a nerozporuje empirickým faktům. V kvantitativním výzkumu nám k tomu slouží široký sběr dat (a jejich následné zpracování a vyhodnocení). Data získáváme pomocí metod, které souhrnně nazýváme **empirické metody**, a patří mezi ně například pozorování, rozhovor, dotazník, různé testy, sociometrie, posuzovací stupnice aj. (Chráška, 2016)

My jsme si pro náš sběr dat vybrali metodu kvantitativní, a to ve formě dotazníku vlastní konstrukce, tedy nestandardizovaného. Jedná se o numerické šetření, které poskytuje přesná data a jejich analýza je v době počítačů relativně rychlá. Výsledky jsou nezávislé na výzkumníkovi a metoda je užitečná především při zkoumání velkého vzorku.

V pedagogickém výzkumu je dotazník často využívanou metodou. K získání kvalitních dat je nutné dodržovat určité postupy při konstrukci dotazníku a jeho položek. Ty jsou buď obsahové, kdy je pro nás podstatný obsah odpovědi, nebo funkcionální, které ovlivňují průběh dotazování. Odpovědi na položky dělíme na: otevřené, polouzavřené, uzavřené a polytomické (výběrové, výčtové, stupnicové, škálové). Dotazník by měl být stručný, srozumitelný a ptát bychom se měli na podstatné údaje. Příliš mnoho otázek může respondenty odradit. (Svoboda, 2012)

Dotazník pro účely našeho výzkumného šetření obsahuje 25 jednoduchých a stručných otázek s jasnými odpověďmi. V praxi nezabralo jeho vyplnění více než 5 minut. Většinu odpovědí tvoří polytomické odpovědi (výběrové a výčtové) a několik jich je polouzavřených, kdy k nabízeným možnostem respondent může doplnit vlastní odpověď.

Podstatná pro pedagogické výzkumy je matematická statistika, s jejíž pomocí sbíráme, zpracováváme a vyhodnocujeme data. Popisná statistika nám je pomáhá názorně, přehledně a co nejpřesněji popsat. Na základě tohoto ověřujeme hypotézy a činíme závěry, ke kterým jsme ve výzkumu došli. Přijetí, případně odmítnutí hypotézy, a objasnění výsledků našeho výzkumu je závěrečnou fází šetření. (Chráška, 2016)

7.7 Výsledky šetření

Námi stanovené výzkumné předpoklady jsme se snažili ověřit a následně zanalyzovat pomocí kvantitativní metody, a to dotazníku vlastní konstrukce. Četnost obdržených odpovědí bude vyjádřena procentuálně a pro lepší přehlednost znázorněna v grafické podobě.

7.7.1 Potvrzení výzkumných předpokladů

V této podkapitole vyhodnotíme stanovené hypotézy na základě odpovědí respondentů a rozhodneme o jejich přijetí, případně odmítnutí.

- Výzkumný předpoklad č. 1:

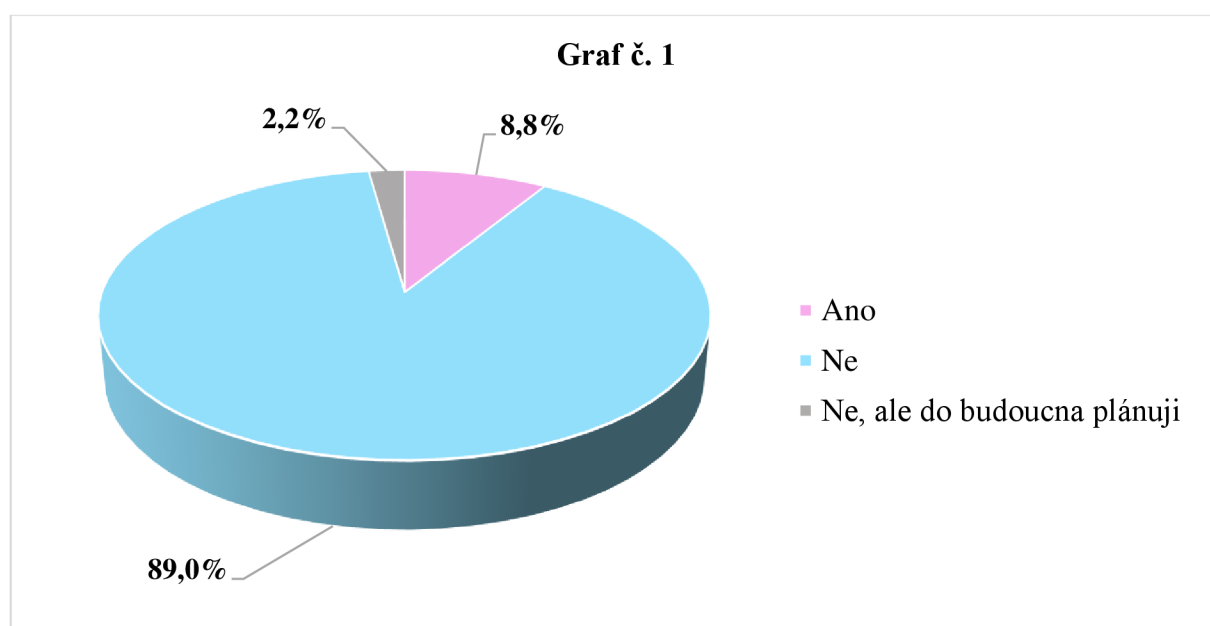
Předpokládáme, že většina respondentů má tělo bez tetování.

První položka objasní, kolik procent respondentů má nebo nemá tetování.

Dotazníková položka č. 7: **Máte nějaké tetování?**

Tabulka č. 1

Respondenti	Ano	Ne	Ne, ale do budoucna plánuji
Celkem 181	8,8 % (16)	89,0 % (161)	2,2 % (4)

První tabulka odkazuje na dotazníkovou položku číslo 7, díky níž jsme se snažili zjistit, kolik respondentů má tetování. Jak vidíme z tabulky, pouze 16 respondentů (8,8 %) má na svém těle tetování, avšak další 4 (2,2 %) jej do budoucna plánují. Podstatná většina respondentů, tj. 161 (89 %), má tělo bez tetování. Výzkumný předpoklad č. 1 (**Předpokládáme, že většina respondentů má tělo bez tetování.**) můžeme na základě výše uvedeného zjištění přijmout.

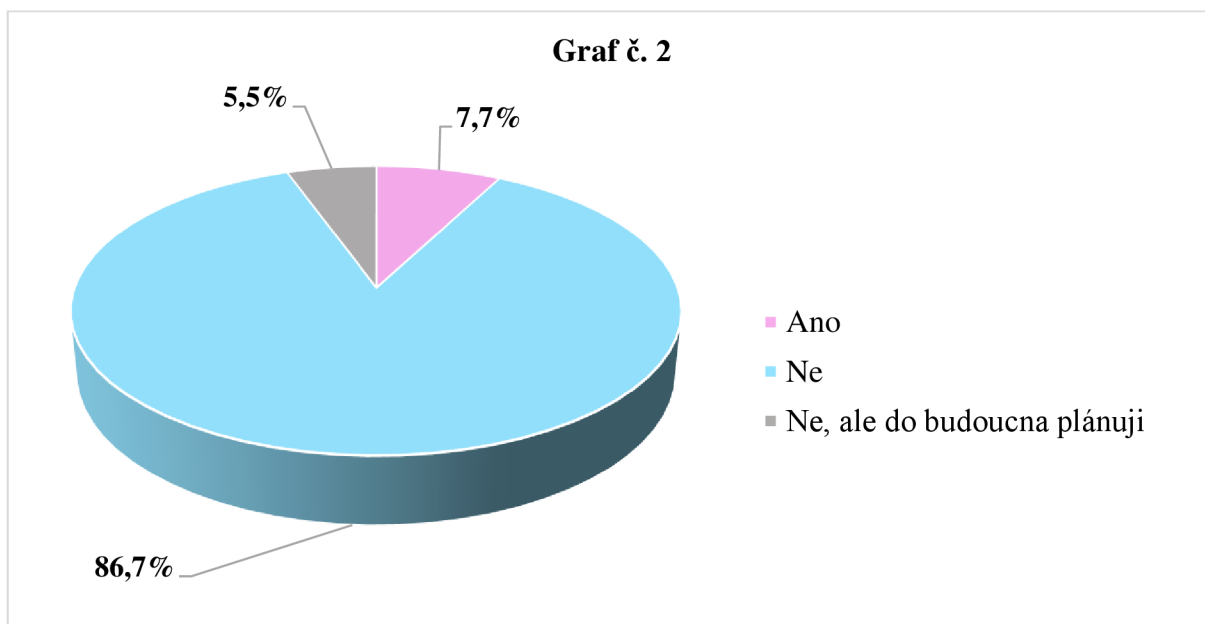
- Výzkumný předpoklad č. 2:
Předpokládáme, že většina respondentů má tělo bez piercingu.

Nyní zjistíme, kolik respondentů má nebo nemá piercing a následně výsledky objasníme.

Dotazníková položka č. 11: **Máte aplikován piercing?**

Tabulka č. 2

Respondenti	Ano	Ne	Ne, ale do budoucna plánuji
Celkem 181	7,7 % (14)	86,7 % (157)	5,5 % (10)

Zda mají respondenti aplikován piercing jsme zkoumali v dotazníkové položce číslo 11. Piercing na svém těle má 14 respondentů (7,7 %), což je téměř shodné s počtem potetovaných. Dokonce 10 respondentů (5,5 %) aplikaci piercingu do budoucna plánuje. To je větší počet než těch, kteří se plánují v budoucnu nechat potetovat. Asi nebude překvapením, že 157

respondentů (86,7 %) na svém těle nemá piercing. Můžeme tedy přijmout i druhý výzkumný předpoklad: **Předpokládáme, že většina respondentů má tělo bez piercingu.**

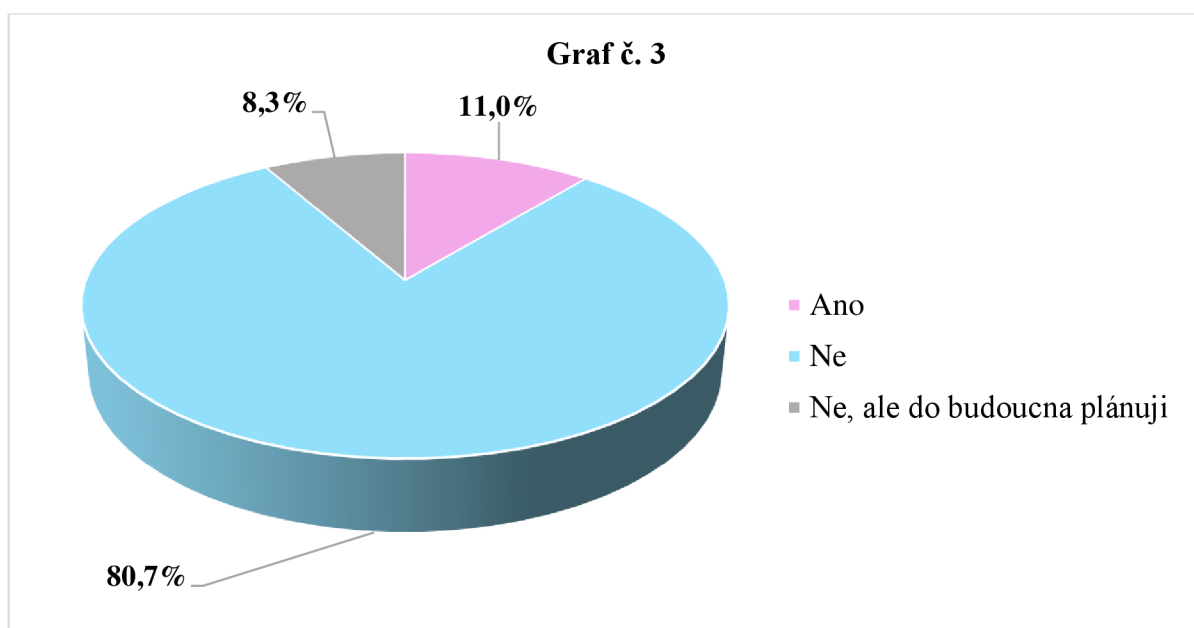
- Výzkumný předpoklad č. 3:
Předpokládáme, že většina respondentů má obličej bez permanentního make-upu.

V následující tabulce se dozvíme, jak se staví respondenti k permanentnímu make-upu.

Dotazníková položka č. 15: **Máte aplikován permanentní make-up?**

Tabulka č. 3

Respondenti	Ano	Ne	Ne, ale do budoucna plánuji
Celkem 181	11,0 % (20)	80,7 % (146)	8,3 % (15)

Z tabulky i grafu číslo 3 jsme zjistili, že permanentní make-up se těší větší oblibě, než je tomu u tetování a piercingu. Celkem 20 respondentů (11 %) má aplikován permanentní make-up a dalších 15 (8,3 %) o něm do budoucna přemýšlí. I přesto převládá počet těch, kteří permanentní make-up na svém obličej aplikován nemají a je jich celkem 146 (80,7 %). I třetí výzkumný předpoklad (**Předpokládáme, že většina respondentů má obličej bez permanentního make-upu.**) můžeme na základě zjištěných informací přijmout.

- Výzkumný předpoklad č. 4:

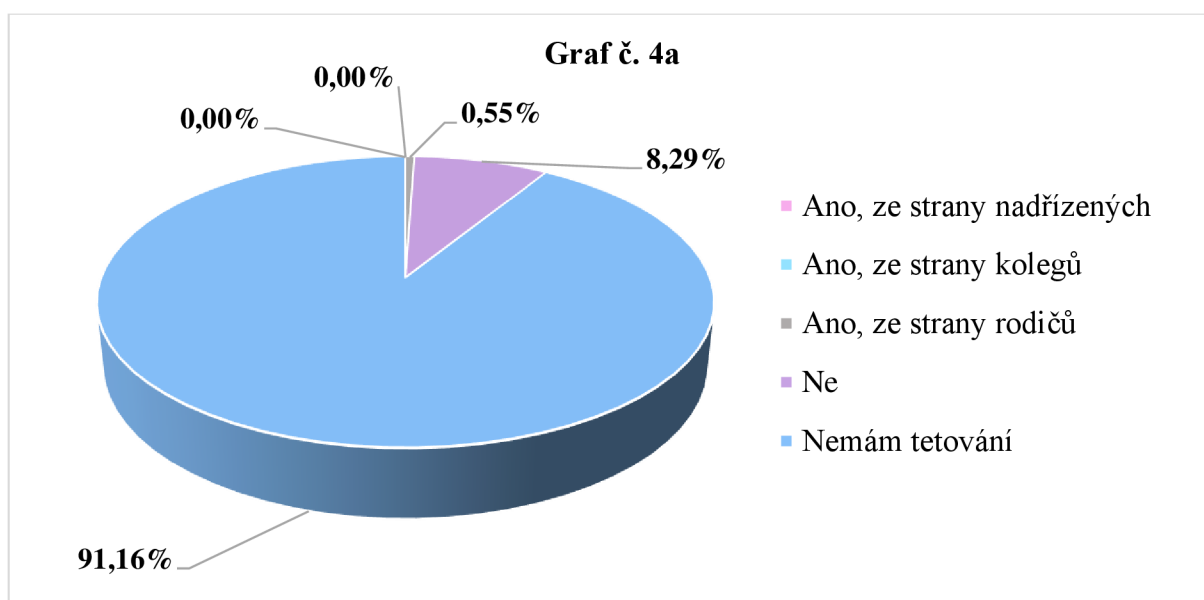
Předpokládáme, že pouze malý počet respondentů, kteří mají tetování nebo piercing, se setkali s diskriminací ze strany nadřízených, kolegů nebo rodičů žáků.

V pořadí čtvrtá tabulka a graf nás obeznámí s tím, zda se respondenti s tetováním či piercingem setkali v práci s diskriminací právě z důvodu těchto tělesných modifikací.

Dotazníková položka č. 20: **Setkali jste se někdy s diskriminací kvůli Vašemu tetování?**

Tabulka č. 4a

Respondenti	Ano, ze strany nadřízených	Ano, ze strany kolegů	Ano, ze strany rodičů	Ne	Nemám tetování
Celkem 181	0,0 % (0)	0,0 % (0)	0,55 % (1)	8,29 % (15)	91,16 % (165)

Jak vyplývá z tabulky a grafu číslo 4a, nikdo z patnácti osob (8,29 %), které mají tetování, se neseťkal s diskriminací kvůli této modifikaci, myšleno na půdě školy. Pouze 1 dotazovaný (0,55 %) čelil diskriminaci kvůli svému tetování, a to ze strany rodičů žáků. Zbytek respondentů, tj. 165 (91,16 %), odpovědělo, že nemá tetování.

Výzkumný předpoklad číslo 4 (**Předpokládáme, že pouze malý počet respondentů, kteří mají tetování nebo piercing, se setkali s diskriminací ze strany nadřízených, kolegů nebo rodičů žáků.**), který se vztahuje k tabulce a grafu číslo 4a a týká se tetování, můžeme na

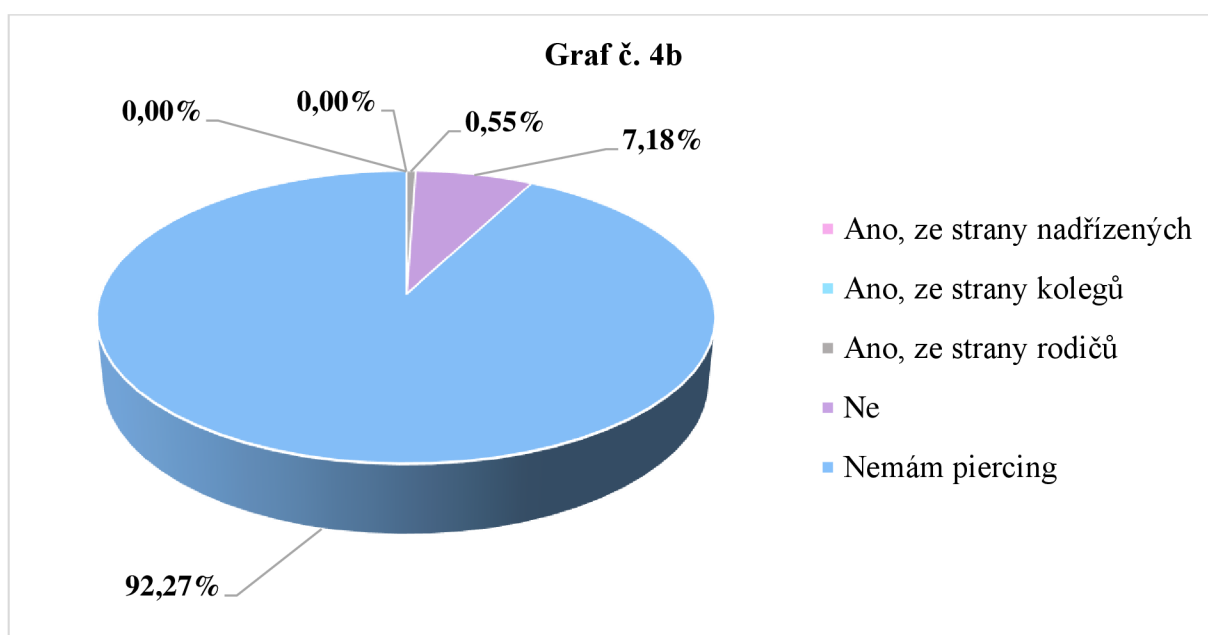

základě vyhodnocení zjištěných dat přijmout. Valná většina respondentů s tetováním se neseťkala s diskriminací ze strany svých nadřízených, kolegů nebo rodičů žáků.

Dotazníková položka č. 21: **Setkali jste se někdy s diskriminací kvůli Vašemu piercingu?**

Tabulka č. 4b

Respondenti	Ano, ze strany nadřízených	Ano, ze strany kolegů	Ano, ze strany rodičů	Ne	Nemám piercing
Celkem 181	0,0 % (0)	0,0 % (0)	0,55 % (1)	7,18 % (13)	92,27 % (167)

Tabulka a graf číslo 4b odhalují, že 13 dotazovaných (7,18 %), kteří mají piercing, se neseťkali s žádnou diskriminací na svém pracovišti. Pouze jeden (0,55 %) se setkal s diskriminací ze strany rodičů žáků. Zbylých 167 respondentů (92,27 %) odpovědělo, že nemá piercing. Taktéž i v souvislosti s piercingem můžeme přijmout výzkumný předpoklad číslo 4 (**Předpokládáme, že pouze malý počet respondentů, kteří mají tetování nebo piercing, se setkali s diskriminací ze strany nadřízených, kolegů nebo rodičů žáků.**), kdy většina respondentů s piercingem se neseťkala s diskriminací ze strany svých nadřízených, kolegů nebo rodičů žáků.

- Výzkumný předpoklad č. 5:

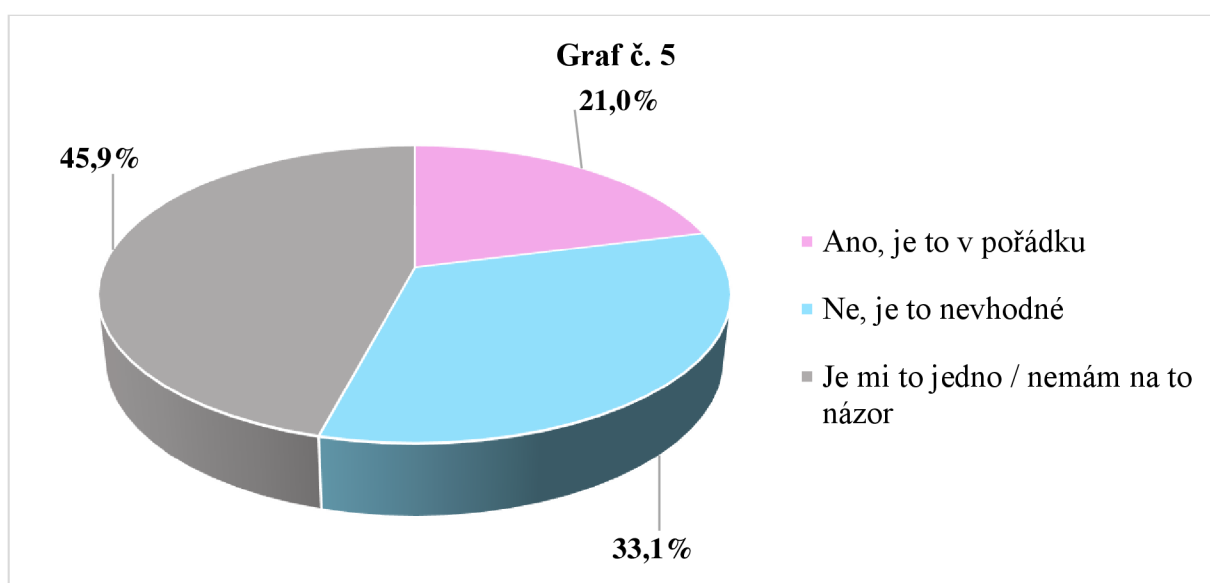
Předpokládáme, že většina respondentů si myslí, že není vhodné, aby měl učitel tetování nebo piercing na viditelném místě.

Nyní si zanalyzujeme odpovědi na to, zda je vhodné, aby měl učitel tetování nebo piercing na viditelném místě. Výsledky zaznamenáme do tabulky a grafu číslo 5.

Dotazníková položka č. 23: **Myslíte si, že je vhodné, když má učitel tetování nebo piercing na viditelném místě?**

Tabulka č. 5

Respondenti	Ano, je to v pořádku	Ne, je to nevhodné	Je mi to jedno / nemám na to názor
Celkem 181	21,0 % (38)	33,1 % (60)	45,9 % (83)

Z tabulky číslo 5 i grafu můžeme zjistit, jak se respondenti staví k tomu, když má učitel tetování nebo piercing na viditelném místě. „Ano, je to v pořádku.“ si myslí 38 respondentů (21 %). Dalších 83 (45,9 %) má pohled takový, že je jim to jedno nebo na tuto problematiku nemají názor. Jedna třetina dotazovaných, tj. 60 (33,1 %), si myslí, že je to nevhodné. Protože přibližně dvěma třetinám (66,9 %) respondentů je jedno, zda má učitel piercing či tetování na viditelném místě, nezajímají se o to nebo si myslí, že je to v pořádku, musíme výzkumný předpoklad číslo 5 (**Předpokládáme, že většina respondentů si myslí, že není vhodné, aby měl učitel tetování nebo piercing na viditelném místě.**) odmítnout.

- Výzkumný předpoklad č. 6:

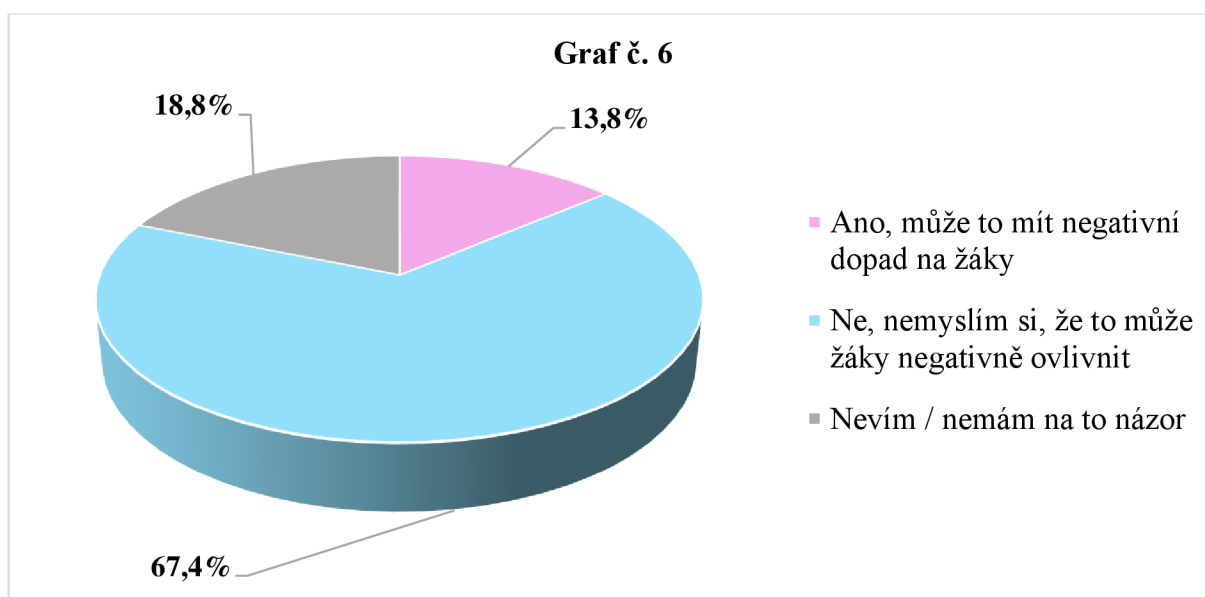
Předpokládáme, že většina respondentů si myslí, že učitel s tetováním nebo piercingem má negativní vliv na své žáky.

V poslední tabulce, která se vztahuje k dotazníkové položce číslo 24, zjistíme, jaký mají respondenti názor na vliv učitele s tetováním nebo piercingem na své žáky.

Dotazníková položka č. 24: **Myslíte si, že učitel, který má tetování nebo piercing na viditelném místě může mít negativní vliv na své žáky?**

Tabulka č. 6

Respondenti	Ano, může to mít negativní dopad na žáky	Ne, nemyslím si, že to může žáky negativně ovlivnit	Nevím / nemám na to názor
Celkem 181	13,8 % (25)	67,4 % (122)	18,8 % (34)

Jak vyplývá z poslední tabulky a grafu, pouze 25 osob (13,8 %) si myslí, že učitel s tělesnou modifikací jako je tetování nebo piercing může mít negativní vliv na své žáky. Dalších 34 dotazovaných (18,8 %) na tuto problematiku nemá názor nebo neví. A valná většina, tj. 122 respondentů (67,4 %), je toho názoru, že učitel s tetováním nebo piercingem nemá na žáky negativní dopad. Na základě těchto zjištění není možné přijmout šestý výzkumný předpoklad (**Předpokládáme, že většina respondentů si myslí, že učitel s tetováním nebo piercingem má negativní vliv na své žáky.**), protože přibližně dvě třetiny respondentů si nemyslí, že by výše zmíněný učitel mohl své žáky negativním způsobem ovlivnit.

7.7.2 Další zajímavá zjištění

Protože náš dotazník obsahoval nejen položky vztahující se k výzkumným otázkám a předpokladům, ale také mnoho jiných, vyplynula z dotazníkového šetření další zajímavá zjištění, která si shrneme v následujících řádcích.

Obecné informace:

- Sběru dat se zúčastnilo 84,5 % žen a pouze 15,5 % mužů. Toto však asi není překvapením, protože jak je známo, počet žen ve školství značně převládá.
- 9,9 % respondentů bylo ve věkové kategorii pod 30 let, polovina, přesněji tedy 49,2 %, spadala do kategorie 31-50 let. Zbýlých 40,9 % bylo starších 51 let. Z těchto údajů je jasně patrný trend stárnoucí populace učitelů, který s sebou do budoucna nese značná rizika a obavy o to, kdo bude učit nastupující generaci.
- Téměř polovina dotazovaných (47 %) jsou učitelé 1. stupně ZŠ, 45,3 % vyučuje na 2. stupni a pouze 7,7 % jsou pedagogové ze základních škol zřízených podle § 16 odst. 9.

Tetování:

- Jedné třetině (33,1 %) učitelů se tetování líbí, 41,4 % učitelů má opačný názor a 25,4 % se o to nezajímá.
- Z 8,8 % potetovaných osob jej má téměř shodná polovina na viditelném místě (např. paže, lýtko...) a druhá polovina na skrytém, jako jsou například bedra nebo břicho.
- Tři čtvrtiny učitelů s tetováním si jej nechalo zhotovit proto, že se jim jednoduše líbí. Zbýlý počet z důvodu větší atraktivnosti nebo v návaznosti na událost, která se jim přihodila.
- Na otázku „Jaký význam pro Vás má Vaše tetování?“ odpověděla více než polovina potetovaných, že je to význam rituální nebo symbolický. Pro ostatní je to význam estetický, tetování se jim líbí. Jeden respondent odpověděl, že pro něj tetování nemá žádný význam, a druhý, že je to kombinace symbolického i estetického významu.

Piercing:

- Piercing se těší menší oblibě, líbí se 19,3 % učitelů, dalších 10,5 % se o to nezajímá a převážné většině (70,2 %) se piercing vůbec nelíbí.
- Přibližně jedna třetina učitelů s piercingem jej má na viditelném místě (např. obličej), dvě třetiny na místě skrytém (např. pupík, jazyk).
- Téměř všichni, kteří mají piercing, si jej nechali aplikovat proto, že se jim líbí. Dva z dotazovaných motivovalo k aplikaci piercingu to, že se chtěli cítit atraktivnější nebo se odlišovat.
- Význam piercingu je na rozdíl od tetování pro všechny stejný, a to estetický. Piercing se jim jednoduše líbí. Nic hlubšího v nošení piercingu nehledají.

Permanentní make-up:

- Permanentní make-up si z těchto tří tělesných modifikací vede nejlépe. V oblibě jej má 39,8 % pedagogů. Nelíbí se 28,7 % a 31,5 % se o toto vůbec nezajímá.
- Motivace pro aplikaci permanentního make-upu byly následující: naprostá většina volila mezi tím, že se jim to líbí nebo se chtěli cítit atraktivnější. Tři respondenti označili jiný důvod svého rozhodnutí, a to:
  - „Vytetované oční linky – zvýraznění bledých očí.“
  - „Nemusím se každý den líčit, nerozmaže se ani ve vlhku.“
  - „Mám již roky a ztratila jsem zcela barvu obočí.“
- Ani permanentního make-up (stejně jako piercing) nemá pro dotazované jiný význam než pouze ten estetický.

Další tělesné modifikace:

- Na dotaz, zda respondenti znají ještě nějaké jiné tělesné modifikace (např. skarifikace, roztahování uší, split jazyka, implantáty pod kůží, aj.), odpověděly více než dvě třetiny (70,7 %), že neznají.
- Zbýlých 29,3 % výše zmíněné tělesné modifikace zná. Mezi vypsányými položkami bylo nejčastěji uvedeno roztahování uší, tzv. tunely. Poté podkožní implantáty, split jazyka, případně jizvení, tzv. skarifikace. Překvapivě někteří pedagogové znali i jiné, mnohem méně známé, úpravy těla. Zmínili barevné bělmo, microdermal, tzv. elfi uši, branding (tetování těla pomocí rozpáleného železa), nebo, cituji: „Říká se tomu „žirafí ženy“, je to rituální nasazování „domorodkyním“ kroužků na krk.“.
- Na dotaz, zda některou uvedenou tělesnou modifikaci mají, odpovědělo 99,4 % pedagogů, že ne. Pouze jeden odpověděl kladně, a to, že má v uších tzv. tunel.

Názor na kolegy:

- Kolega s tetováním nebo piercingem se líbí 9,9 % učitelů. Téměř shodný počet (11,6 %) má názor takový, že se jim to na kolezích nelíbí. 78,5 % odpovědělo, že je jim to jedno, je to jejich věc.
- Poslední dotazníková položka zjišťovala, zda by respondenti, pokud by byli v pozici ředitele školy, přijali učitele, který má tetování nebo piercing na viditelném místě. Překvapivě polovina (51,4 %) odpověděla, že ano, nemají s tím problém. 28,7 % dotazovaných neví, nemá na to názor. A 19,9 % učitelů je toho názoru, že by dali přednost uchazeči bez tetování nebo piercingu.

8 Diskuze

Pro praktickou část této diplomové práce jsme si zvolili jako výzkumnou metodu dotazníkové šetření. Nestandardizovaný dotazník vlastní konstrukce obsahoval 25 položek a byl rozeslán do padesáti základních a speciálních škol v okrese Nový Jičín, odkud autorka práce pochází. Sběr dat trval 22 dnů a zúčastnilo se jej 181 respondentů. Míru návratnosti přisuzujeme k aktuálně probíhající pandemii Covid-19 a nemožnosti navštívit školy a předat dotazníky osobně. O to více si vážíme všech respondentů, kteří si i během distanční výuky našli chvíli času, a díky nimž mohla praktická část této práce vzniknout.

Odpovědi na dotazníkové položky měly pomoci splnit cíle naší výzkumné části. Ty byly stanoveny následovně:

- zjistit, jaký mají učitelé názor na body art
- odhalit, kolik učitelů má tetování, piercing nebo permanentní make-up
- prozkoumat, jaká byla jejich motivace k tomu nechat si ozdobit tělo
- ověřit, zda znají i jiné tělesné modifikace a pokud ano, zda některou z nich mají
- zjistit, zda se kvůli tetování nebo piercingu setkali s diskriminací ze strany nadřízených, kolegů nebo rodičů žáků
- prozkoumat, zda si učitelé myslí, že učitel s tetováním nebo piercingem může mít negativní vliv na své žáky.

Na výše uvedené cíle navazují výzkumné otázky. A právě na jejich základě byl sestaven náš dotazník, který měl odpovědi na tyto otázky přinést, a tím naplnit cíle tohoto výzkumu. Protože jádrem kvantitativních výzkumů jsou hypotézy, vyslovili jsme následující, které jsme se také snažili prostřednictvím nasbíraných dat ověřit. Jsou to:

- Výzkumný předpoklad č. 1:
Předpokládáme, že většina respondentů má tělo bez tetování.

První výzkumný předpoklad se nám potvrdil, protože tělo bez tetování má 89 % respondentů. Pouze 8,8 % tetování má a do budoucna jej plánují 2,2 %. Průměrný věk pedagogů stoupá a tetování je i v této době pro starší generaci stále něco netradičního, navíc v takové profesi, jako je ta učitelská. Asi tedy není překvapením, že většina pedagogů tetování nemá. Avšak jsou v jejich řadách i ti, kteří jej mají v oblibě. Protože je tetování na velkém vzestupu a

čím dál více lidí si nechá rádo ozdobit své tělo, lze předpokládat, že do budoucna potetovaných učitelů přibude. Z těch, co už jej mají, je to téměř shodný poměr viditelného a skrytého místa, kde si tetování nechali aplikovat. Na otázku „Co Vás motivovalo nechat si udělat tetování?“ je v naprosté převaze odpověď, že se jim to líbí. Poté následuje důvod větší atraktivnosti nebo návaznost na nějakou životní událost, která se jim přihodila. Význam je pro většinu potetovaných rituální a symbolický. Estetický význam je na druhém místě.

- Výzkumný předpoklad č. 2:

Předpokládáme, že většina respondentů má tělo bez piercingu.

Piercing je na tom podobně jako tetování, 86,7 % respondentů na svém těle piercing nemá. Aplikovat si jej nechalo 7,7 % učitelů a překvapivě o něm do budoucna přemýšlí dalších 5,5 %, což je více než těch, kteří do budoucna zvažují tetování. Mezi učiteli, kteří piercing mají, převládá skryté místo pro jeho aplikaci. Nejčastěji to bývá jazyk nebo pupík. Nevzbuzuje to tolik kontroverze a když člověk chce, piercing není vidět. Možná i to je důvod, proč o něm přemýšlí více pedagogů. Přesto bychom si mysleli, že převládat bude zájem spíše o tetování. Většina učitelů, kteří piercing mají, si jej nechala aplikovat proto, že se jim to líbí. Pouze dva z nich uvedli jako motiv svého rozhodnutí to, že se chtějí odlišovat nebo se cítit atraktivnější. Význam piercingu je pro všechny stejný, a to pouze estetický. Což může být zvláštní vzhledem k tomu, že historicky si lidé nechávali propichovat tělo právě z rituálních důvodů.

- Výzkumný předpoklad č. 3:

Předpokládáme, že většina respondentů má obličej bez permanentního make-upu.

I když patří permanentní make-up mezi nejvíce tolerované úpravy těla, pravdou zůstává, že většina respondentů, jak jsme předpokládali, permanentní make-up aplikován nemá. Je to rovných 80,7 % z nich. Zbýlý počet téměř rovným dílem aplikován permanentní make-up má nebo jej do budoucna plánuje. Podstoupení této aplikace nemá pro nikoho z nich žádný hlubší význam, jde pouze o estetickou úpravu. Většinou se to jednoduše líbí nebo se chtějí cítit atraktivněji. Permanentní make-up je mezi ženami všeobecně oblíben, úprava obočí nebo očních linek je nejčastější. Ženy jsou rády, že se nemusí denně líčit. I přes tento benefit ale stále převažuje počet těch, které volí přirozenou krásu nebo si k atraktivnosti dopomohou líčidly.

- Výzkumný předpoklad č. 4:
Předpokládáme, že pouze malý počet respondentů, kteří mají tetování nebo piercing, se setkali s diskriminací ze strany nadřízených, kolegů nebo rodičů žáků.

I čtvrtý výzkumný předpoklad jsme mohli přijmout, protože pouze jeden respondent, který má piercing a tetování, se kvůli tomu setkal s diskriminací. Překvapivě pouze ze strany rodičů žáků. Příjemným zjištěním je, že nadřízení a kolegové tyto tělesné modifikace nevnímají jako problém. Téměř 80 % z nich odpovědělo, že je jim jedno, zda je jejich kolega potetován nebo má piercing, nezajímají se o to. Zbylým respondentům se to buď líbí nebo ne. Kdyby byli v pozici nadřízených, více než polovina by neměla problém přijmout učitele s tetováním nebo piercingem na viditelném místě. Jde vidět, že s narůstající oblibou tělesných modifikací roste i tolerance okolí vůči nim a na tyto osoby již není nahlíženo skrz prsty, nýbrž je jejich jinakost přijímána.

- Výzkumný předpoklad č. 5:
Předpokládáme, že většina respondentů si myslí, že není vhodné, aby měl učitel tetování nebo piercing na viditelném místě.

Přibližně dvěma třetinám (66,9 %) respondentů je jedno, zda má učitel piercing či tetování na viditelném místě, nezajímají se o to nebo si myslí, že je to v pořádku. Pouze jedna třetina (33,1 %) odpověděla tak, že je to nevhodné. Pátý výzkumný předpoklad jsme tedy museli odmítnout. Výsledky potvrzují to, co jsme psali výše – tolerance vůči osobám s tělesnou modifikací narůstá, proto již ani pedagog s tetováním nebo piercingem na viditelném místě nemusí nutně pro své profesní okolí znamenat překážku. Je otázkou, jaké by byly odpovědi, pokud by sběr dat probíhal mezi rodiči. Byli by stejně tolerantní jako kolegové pedagogové?

- Výzkumný předpoklad č. 6:
Předpokládáme, že většina respondentů si myslí, že učitel s tetováním nebo piercingem má negativní vliv na své žáky.

Stejně jako předešlou hypotézu, i tuto jsme museli odmítnout. Z analýzy dat vyplynulo, že přibližně dvě třetiny respondentů (67,4 %) si nemyslí, že by učitel, který má tetování nebo piercing, mohl své žáky nějakým negativním způsobem ovlivňovat. Téměř 20 % učitelů na to nemá žádný názor a 13,8 % z nich si myslí, že učitel s touto tělesnou úpravou může mít

negativní dopad na své žáky. Většina pedagogů je tedy tolerantních a nevnímá takového učitele jako překážku ve vztahu ke svým žákům.

Bylo by zajímavé zjistit, jak na tuto problematiku nahlízejí učitelé středních škol a tyto dvě skupiny spolu následně porovnat. Na základní škole jistě nenajdeme mnoho žáků s tetováním, troufáme si říct, že téměř žádné. Na střední škole už ale jistě nějací žáci tetování mít budou a třeba jich nebude, vzhledem k narůstající oblibě, málo. Je tedy možné, že pedagogové najdou mezi svými žáky inspiraci a potetované tělo jich bude mít větší počet než těch na základních školách. Stejně to může být i v případě piercingu.

Věříme, že i průzkum mezi rodiči by přinesl zajímavé výsledky. Je otázkou, jak by oni pohlíželi na učitele, který má vyučovat jejich děti, a přitom je nakloněn úpravě svého zevnějšku pomocí aplikace tetování nebo piercingu. V neposlední řadě je možné udělat dotazníkové šetření u řídicích pracovníků škol a rozpoznat, jak by se oni stavěli ke svým podřízeným s tělesnými modifikacemi. Třeba bychom byli jejich otevřeností překvapeni. Toto však necháme na posouzení kolegům, kteří by se případně chtěli stejnou problematikou zabývat a výzkumné šetření mezi těmito skupinami v budoucnu udělat.

Závěr

„Tvé tělo je hlas, který zpívá beze slov, je nástroj, který hraje hudbu tvé duše.“

- Katisha

I když je pro nás autor tohoto citátu neznámý, promlouvá k nám jasně a výstižně – vše, co prožíváme uvnitř, to, jak se cítíme a jak se vnímáme, se odráží na našem těle. Naše tělo hovoří za nás a může to platit i pro zálibu v tělesných modifikacích. Proč po nich toužíme, proč nás zdobí, co pro nás znamenají? Tuto odpověď najdeme každý uvnitř sebe.

Tělesné modifikace vzbuzovaly zájem kdysi a není tomu jinak ani v současnosti. Přestože ve světě se z odstraňování tetování stal miliardový byznys (Explained, 2018, dostupné z: prostřednictvím streamovací služby Netflix), denně přicházejí další a další do tetovacích salónů a chtějí první, druhou, desátou... „kérku“. Nejinak je tomu i s piercingem nebo permanentním make-upem, který je čím dál více oblíbený i u těch konzervativnějších z nás.

Existuje však spousta dalších tělesných modifikací, které sice nejsou tak známé a na ulici viditelné, ale když si prohlédneme sociální sítě nebo do webového vyhledávače vložíme daný termín, budeme velice překvapeni, kolik lidí po celém světě našlo zálibu ve skarifikaci, podkožních implantátech nebo tzv. hadím jazyku.

Možná by se nám je chtělo odsoudit, říct si, jaká je to hrůza tohle udělat se svým tělem. Neznáme však pravé důvody jejich jednání a těžko můžeme kritizovat někoho, koho vůbec neznáme. Kdybychom si před tím, než kohokoli na základě jeho modifikovaného vzhledu odsoudíme, uvědomili nebo zjistili, že úprava lidského těla má tisíciletou tradici, možná bychom vůči těmto lidem byli tolerantnější a otevřenější. Je přece úžasné, že už před několika tisíci lety se lidé pomocí primitivních nástrojů zdobili, že v tom nacházeli určitou symboliku a tradici, která se předávala z generace na generaci a trvá dodnes, i když v leckdy obměněné podobě.

William Shakespeare (1564-1616) pronesl tento citát: *„Vnější krása je o to cennější, oč více skrývá vnitřní krásy.“* Je totiž úplně jedno, jestli máme potetované tělo, v obličeji piercingy nebo obočí, které nám upravila kosmetička metodou mikropigmentace. Naše duše z nás dělá to, kým jsme, naše činy promlouvají za nás. A jestli manažer, úředník, dělník nebo učitel. Pokud se máme rádi, pokud milujeme život a svou práci děláme s nadšením a srdcem, nezáleží na tom, jak vypadáme. Každý člověk je krásný, pokud je dobrým člověkem.

Seznam použitých zdrojů

BLATNÝ, Marek. *Psychologie osobnosti: hlavní témata, současné přístupy*. Praha: Grada, 2010. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-3434-7.

ČAPEK, Robert. *Učitel a rodič: spolupráce, třídní schůzka, komunikace*. Praha: Grada, 2013. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-4640-1.

DYTRTOVÁ, Radmila a Marie KRHUTOVÁ. *Učitel: příprava na profesi*. Praha: Grada, 2009. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-2863-6.

EBELOVÁ, Kateřina. *Maska v proměnách času a kultur*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-2470-6.

FEŘTEKOVÁ, Vlasta. *Péče o celé tělo, aneb, Kosmetika bez pověr a iluzí*. Praha: Grada, 2007. Zdraví & životní styl. ISBN 978-80-247-1513-1.

FIALOVÁ, Ludmila. *Moderní body image: jak se vyrovnat s kultem štíhlého těla*. Praha: Grada, 2006. Psychologie pro každého. ISBN 80-247-1350-0.

FIKSA, Radomír. *Encyklopedie tetování*. [Praha]: Bodyart Press, [2020]. ISBN 978-80-87525-62-3.

FIKSA, Radomír. *Piercing*. Žďár nad Sázavou: Sowulo Press, 2005. ISBN 80-903618-0-3.

FIKSA, Radomír. *Tetování*. 2., upr. vyd. Žďár nad Sázavou: Bodyart Press, 2011. ISBN 978-80-87525-00-5.

FINSTERLOVÁ, Marie. *Péče o pleť a vlasy*. Praha: Grada, 2006. Zdraví & životní styl. ISBN 80-247-1340-3.

GILLERNOVÁ, Ilona, Vladimír KEBZA a Milan RYMEŠ. *Psychologické aspekty změn v české společnosti: člověk na přelomu tisíciletí*. Praha: Grada, 2011. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-2798-1.

CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2016. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5326-3.

KRIEGELOVÁ, Marie. *Záměrné sebepoškozování v dětství a adolescenci*. Praha: Grada, 2008. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-2333-4.

KUBÁTOVÁ, Helena. *Sociologie životního způsobu*. Praha: Grada, 2010. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-2456-0.

MATĚJŮ, Petr, Dana HAMPLOVÁ, Petr HAMPL, Marek LOUŽEK, Simona WEIDNEROVÁ, Petra ANÝŽOVÁ a Michael L. SMITH. *Moc krásy: pomáhá krása a atraktivita k životnímu úspěchu?*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2017. ISBN 978-80-246-3691-7.

PRŮCHA, Jan. *Interkulturní psychologie: [sociopsychologické zkoumání kultur, etnik, ras a národů]*. 3. vyd. Praha: Portál, 2010. Psychologie (Portál). ISBN 978-80-7367-709-1.

PUGNEROVÁ, Michaela a Jana KVINTOVÁ. *Přehled poruch psychického vývoje*. Praha: Grada, 2016. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-5452-9.

RYCHLÍK, Martin. *Dějiny tetování*. Praha: Mladá fronta, 2014. ISBN 978-80-204-3286-5.

SMOLÍK, Josef. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2907-7.

STANOVSKÝ, Jan. *Stories of the sleeves*. Ostrava: Jan Stanovský, 2017. ISBN 978-80-270-1315-9.

SOUKUP, Martin. *Tělo: čichat, česat, hmatat, propichovat, řezat*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2014. Antropos (Pavel Mervart). ISBN 978-80-7465-108-3.

STROUHAL, Martin, ed. *Učit se být učitelem: k vybraným problémům učitelského vzdělávání*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3465-4.

SVOBODA, Pavel. *Metodologie kvantitativního speciálněpedagogického výzkumu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. ISBN 978-80-244-3068-3.

ŠVAMBERK ŠAUEROVÁ, Markéta. *Techniky osobnostního rozvoje a duševní hygieny učitele*. Praha: Grada, 2018. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-271-0470-3.

VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Gangy: vězeňské, pouliční a motorkářské*. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0377-5.

WEISS, Petr. *Sexuologie*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2492-8.

Internetové zdroje:

Explained [online seriál]. Season 1, Episode 13, Tattoo. Online, Netflix, 1 August 2018. Dostupné z: prostřednictvím streamovací služby Netflix.

Historie.cs. Mít jiné tělo. TV, ČT24, 13. března 2021. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10150778447-historie-cs/221411058220010-mit-jine-telo>

Hell.cz, s.r.o. Dostupné z: <https://hell.cz/>

Zahraniční zdroje:

ANGEL, Elayne a Jef SAUNDERS. *The Piercing Bible: The Definitive Guide to Safe Piercing*. 2nd edition. California: Ten Speed Press, 2021. ISBN 978-1-9848-5932-7.

DE CUYPER, Christa a Maria-Luisa PÉREZ-COTAPOS. *Dermatologic Complications with Body Art: Tattoos, Piercings and Permanent Make-Up*. Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 2010. ISBN 978-3-642-03291-2.

DEMELLO, Margo. *Inked: Tattoos and Body Art around the World*. Santa Barbara: ABC-CLIO, 2014. ISBN 978-1-61069-075-1.

KLOSS, Sinah Theres. *Tattoo Histories: Transcultural Perspectives on the Narratives, Practices, and Representations of Tattooing*. New York: Routledge, 2020. ISBN 978-0-367-33325-6.

NAGLE, Jeanne. *Why People Get Tattoos and Other Body Art*. New York: The Rosen Publishing Group, 2012. ISBN 978-1-4488-4617-7.

Přílohy

Dotazník pro učitele základních a speciálních škol

1. Jaké je Vaše pohlaví?

- a) Žena
- b) Muž

2. Kolik je Vám let?

- a) Do 30 let
- b) 31-50 let
- c) 51 let a více

3. Na jaké škole vyučujete?

- a) 1. stupeň ZŠ
- b) 2. stupeň ZŠ
- c) ZŠ zřízená podle § 16 odst. 9

4. Líbí se Vám tetování?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nezajímám se o to

5. Líbí se Vám piercing?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nezajímám se o to

6. Líbí se Vám permanentní make-up?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nezajímám se o to

7. Máte nějaké tetování?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Ne, ale do budoucna plánuji

8. Na jakém místě tetování máte?

- a) Na viditelném (př. paže, lýtko...)
- b) Na skrytém (př. bedra, břicho...)
- c) Nemám tetování

9. Co Vás motivovalo nechat si udělat tetování?

- a) Odlišovat se
- b) Líbí se mi to
- c) Cítit se atraktivnější
- d) Událost, co se mi přihodila
- e) Nemám tetování
- f) Jiný důvod   jaký.....

10. Jaký význam má pro Vás Vaše tetování?

- a) Estetický / líbí se mi to
- b) Rituální / symbolický
- c) Nemám tetování
- d) Jiný význam   jaký.....

11. Máte aplikován piercing?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Ne, ale do budoucna plánuji

12. Na jakém místě piercing máte?

- a) Na viditelném (př. obličej)
- b) Na skrytém (př. pupík, jazyk)
- c) Nemám piercing

13. Co Vás motivovalo nechat si aplikovat piercing?

- a) Odlišovat se
- b) Líbí se mi to
- c) Cítit se atraktivnější
- d) Událost, co se mi přihodila
- e) Nemám piercing
- f) Jiný důvod   jaký.....

14. Jaký význam má pro Vás Váš piercing?

- a) Estetický / líbí se mi to
- b) Rituální / symbolický
- c) Nemám piercing
- d) Jiný význam   jaký.....

15. Máte aplikován permanentní make-up?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Ne, ale do budoucna plánuji

16. Co vás motivovalo nechat si aplikovat permanentní make-up?

- a) Odlišovat se
- b) Líbí se mi to
- c) Cítit se atraktivnější
- d) Událost, co se mi přihodila
- e) Nemám permanentní make-up
- f) Jiný důvod   jaký.....

17. Jaký význam má pro Vás Váš permanentní make-up?

- a) Estetický / líbí se mi to
- b) Rituální / symbolický
- c) Nemám permanentní make-up
- d) Jiný význam   jaký.....

18. Znáte nějaké další tělesné modifikace (např. skarifikace, roztahování uší, split jazyka, implantáty pod kůží, aj.)?

- a) Ano, znám   jaké.....
- b) Ne, neznám

19. Máte některou z výše uvedených tělesných modifikací?

- a) Ano   jakou.....
- b) Ne

20. Setkali jste se někdy s diskriminací kvůli Vašemu tetování?

(můžete vybrat více odpovědí)

- a) Ano, ze strany nadřízených
- b) Ano, ze strany kolegů
- c) Ano, ze strany rodičů
- d) Ne
- e) Nemám tetování

21. Setkali jste se někdy s diskriminací kvůli Vašemu piercingu?

(můžete vybrat více odpovědí)

- f) Ano, ze strany nadřízených
- g) Ano, ze strany kolegů
- h) Ano, ze strany rodičů
- i) Ne
- j) Nemám piercing

22. Jak se tváříte na kolegy, kteří mají tetování nebo piercing?

- a) Líbí se mi to
- b) Nelíbí se mi to
- c) Je mi to jedno / je to jejich věc

23. Myslíte si, že je vhodné, když má učitel tetování nebo piercing na viditelném místě?

- a) Ano, je to v pořádku
- b) Ne, je to nevhodné
- c) Je mi to jedno / nemám na to názor

24. Myslíte si, že učitel, který má tetování nebo piercing na viditelném místě může mít negativní vliv na své žáky?

- a) Ano, může to mít negativní dopad na žáky
- b) Ne, nemyslím si, že to může žáky negativně ovlivnit
- c) Nevím / nemám na to názor

25. Pokud byste byl/a ředitel/ka školy, přijal/a byste učitele, který má tetování nebo piercing na viditelném místě?

- a) Ano, nemám s tím problém
- b) Ne, dal/a bych přednost uchazeči bez tetování nebo piercingu
- c) Nevím / nemám na to názor

Anotace

Jméno a příjmení:	Bc. Sabina Šeděnková Hromková
Katedra nebo ústav:	Psychologie a patopsychologie
Vedoucí práce:	Mgr. Michaela Pugnerová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2022

Název práce:	Body art (zdobení lidského těla) v učitelské populaci
Název v angličtině:	Body Art in Teacher Population
Anotace práce:	Diplomová práce se věnuje zdobení lidského těla, tzv. body art, v návaznosti na učitelskou profesi. V teoretické části zkoumá historii tetování, piercingu a zmiňuje i další tělesné modifikace. Osobnostní předpoklady učitele a jeho sociální postavení jsou tématem závěrečné kapitoly teoretické části. V praktické části je prezentován kvantitativní výzkum u pedagogů základních škol. Ten měl za úkol zjistit jejich názor na danou problematiku. Výsledky výzkumného šetření jsou vyhodnoceny a shrnuty v diskuzi.
Klíčová slova:	Body art, tetování, piercing, tělesné modifikace, pracoviště, učitel, osobnost, sociální status, profese.
Anotace v angličtině:	This diploma thesis deals with human body decoration, i.e., body art, in connection to the teaching profession. The theoretical part explores the history of tattoos and piercing and mentions other body modifications. The last chapter of the theoretical part deals with personality traits and a social status of a teacher. In the practical part, quantitative research among primary school teachers is presented. Its aim was to assess their opinion on this issue. The results of the research are analysed and summed up in the discussion part.
Klíčová slova v angličtině:	Body art, tattoo, piercing, body modification, workplace, teacher, personality, social status, profession.
Přílohy vázané v práci:	Dotazník pro učitele základních a speciálních škol
Rozsah práce:	70 stran
Jazyk práce:	Český jazyk